

Ulpu-Leena Hozjajenok

Slow Event

Kulttuuritapahtuman tuotanto kävijöiden ja tuottajien kokemien elämäntapavalintojen ja arvojen näkökulmasta.

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja AMK

Kulttuurituottajan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Päivämäärä 25.2.2013

Tekijä(t)	Ulpu-Leena Hozjajenok
Otsikko	Slow Event. Kulttuuritapahtuman tuotanto kävijöiden ja tuottajien kokemien elämäntapavalintojen ja arvojen näkökulmasta
Sivumäärä	45 sivua + 2 liitettä
Aika	25.2.2013
Tutkinto	Kulttuurituottaja AMK
Koulutusohjelma	Kulttuurituottajan koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja(t)	Lehtori Laura-Maija Hero
<p>Opinnäytetyö kartoittaa Slow-ilmiötä ja hidasta tapahtumaa kävijöiden ja tuottajien kokemien elämäntapavalintojen ja arvojen näkökulmasta. Tavoitteena on uuden Terapia -klubin tuotannon kehittäminen. Opinnäytetyön tilaajana toimi Mbar Oy, jossa Terapia-klubi järjestetään. Tässä opinnäytetyössä selvitetään tuottajien ja kävijöiden kokemia arvoja Slow-ilmiön takana sekä kartoitetaan hitaan tapahtuman tuotantoon vaikuttavia tekijöitä. Tavoitteena on löytää ne tuotantoon vaikuttavat muuttajat, jotka voivat edistää kävijän hidastamispyrkimyksiä tapahtumassa.</p> <p>Työn teoreettisena näkökulmana toimii elämysyhteiskunnan Slow-filosofiaan pohjautuva arvokeskustelu. Kartoituksessa selvitetään, kuinka kävijän ja tuottajan arvot ja pyrkimykset kohtaavat tapahtuman tuotannon arvoketjussa. Tapahtuman tuotantoon vaikuttavia muuttajia on pyritty selvittämään palvelumuotoilun avulla. Opinnäytetyössä haastateltiin kävijöitä TuOkio-kiertueelta, jonka teemana oli Slow Life. Tuottajahaastateltavat valittiin heidän oman tapahtumakentän sekä Slow-orientaation perusteella. Työn tulokset esitetään dialogina kävijän ja tuottajan välillä. Lisäksi tuloksia analysoidaan reflektiivisesti opinnäytetyön tekijän omien kokemusten ja haastateltavien pohdintoihin nojaten.</p> <p>Työn tuloksena laadittiin dokumenttianalyysin keinoin ilmiökartta, jota hyödynnettiin arvojen selkeyttämiseen Slow-liikkeen takana. Näiden arvojen perusteella määriteltiin kulttuuritapahtuman kävijän kolme mahdollista elämäntapapyrkimystä: hidastaminen, kohtuullistaminen sekä ekologisen ja sosiaalisen vastuun kantaminen. Tulosten pohjalta esitetään kymmenen vinkkiä slow-tapahtuman tuottajalle. Opinnäytetyössä todetaan, että mikä tahansa tapahtuma voi sisältää hitaita prosesseja sisällöstä huolimatta, ja että kulttuuritapahtuma voi parantaa kävijän elämänlaatua kestäväällä tavalla.</p>	
Avainsanat	Slow, hidastaminen, hidas tapahtuma

Author(s)	Ulpu-Leena Hozjajenok
Title	Slow Event – Event production based on lifestyle choices and the values of the customers and cultural managers.
Number of Pages	45 pages + 2 appendices
Date	25.2.2013
Degree	Bachelor of Art
Degree Programme	Cultural Management
Specialisation option	-
Instructor(s)	Laura-Maija Hero, Senior Lecturer
<p>The thesis aims to explore the Slow lifestyle phenomenon and the values behind it in order to help cultural managers in event productions so that the events can better meet the customers' demands. The executed task aimed at developing Terapia Club from the Slow point of view.</p> <p>The theoretical background is based on experience society and debate on the values in the context of Slow philosophy. The empirical part of the thesis is focused on Service Design. The present thesis studies how services could be developed to enhance the customers' slow experience and aspirations.</p> <p>One of the results in the thesis consists of mapping the concepts in the field of Slow megatrend. The phenomenon map helps to recognize the values behind Slow, and makes both the aspirations and needs of the Slow-oriented customers visible and indicates how event producers can support these aspirations. The ideology of Slow Life is defined in three categories: minimizing stress and consumption and rising environmental awareness. The research material consists of several interviews with both customers in a slow event TuOKio tour and cultural managers in various fields. These results show that a cultural event can enhance the customer's quality of life and help to slow down in a sustainable way.</p>	
Keywords	Slow, downshifting, Slow Event

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Hidas tapahtuma arvokeskustelun viitekehyksessä	3
2.1	Elämysyhteiskunta ja yhteisöllinen kuluttaja	4
2.2	Slow-megatrendi	6
2.3	Kohtuullistaminen – ekologiset ja yhteisölliset arvot	11
3	Tapausesimerkit TuOKio- ja Terapia-klubi	13
4	Arvot ja pyrkimykset hitaan tapahtuman taustalla	15
5	Toiminnallinen prosessi	15
5.1	Ilmiöanalyysi dokumenttianalyysin keinoin	18
5.2	Kävijähaastattelut TuOKio -klubilla	18
5.3	Tarinat tutkimusaineistona	19
5.4	Terapia -klubi	21
6	Slow Event – hidas tapahtuma	22
6.1	Kävijöiden ja tuottajien hidastamisorientaatio	27
6.2	Tapahtuma hitaana elämyksenä kävijän ja tuottajan näkökulmasta	31
6.3	Tarinat tuottajien takana	36
7	Pohdinta	38
	Lähteet	43
	Liitteet	
	Liite 1. Haastattelurunko	
	Liite 2. Haastattelutaulukko	

1 Johdanto

Kulttuuri- ja taidetapahtumat ovat pitkälti sidoksissa kokemuksien ja elämyksien tuottamiseen. Kulttuuriin liittyy erilaisia arvoja, ja taiteen avulla usein halutaan tuoda esiin arvokysymyksiä tai yhteiskunnallisia epäkohtia. Kulttuuritapahtumassa viihtyminen voi olla sinällään itseisarvo, joka halutaan ostaa, mutta uskon, että nykyihminen kuluttaa yhä enemmän ja enemmän myös arvojensa pohjalta. Mielestäni tämä tulisi ottaa huomioon kulttuurituottamisen kentällä siinä, millaisia tapahtumia kävijöille halutaan tuottaa

Työssäni käsittelen hidastamista, sen kirjoja ja alalajeja. Kartoitan erilaisia ilmiöitä Slow-megatrendistä, downshiftaamiseen ja leppoistamiseen. Työni edetessä minulle selvisi, ettei kahta samanlaista hidastajaa ole tai mitään yhtenäistä ryhmää, jota voitaisiin erottaa perinteisten kaupallisten kohderyhmämääreitten perusteella kuten ikä, koulutus tai asuinpaikka. Sen sijaan tätä ryhmää voidaan määritellä arvojen kautta. Ydinkysymys on, mitä arvoja näiden edellä mainittujen ilmiöiden taustalla on ja kuinka kulttuurituottaja voi vastata eettisen, arvoihinsa perustavan kävijän pyrkimyksiin. Koska hitaus (slow) ja hidastaminen ovat hyvin monipuolisia käsitteitä, päätin ensin keskittyä ilmiöön itseensä. Koin tärkeäksi selvittää niin kävijöiden kuin tuottajien omia henkilökohtaisia pyrkimyksiä ja toimintaa ohjaavia arvoja.

Opinnäytetyöni suurin haaste oli Slow-ilmiön laajuus ja monipuolisuus. Oli mahdotonta nimetä tiettyjä elementtejä, joiden avulla olisin voinut määritellä puhtasoppisen hidastajan ja selvittää yksityiskohtaisesti tämän tarpeet kulttuuritapahtumassa. Hetkittäin liikuin konkreetian ja abstraktin välimaastossa ja etsin asioita, jotka yhdistivät erottelemisen sijaan. Helpottaakseni työtäni tein visuaalisen ilmiökartan, johon kartoitin sanoja ja asioita Slow-megatrendin ympäriltä. Pohdin, mitkä arvot yhdistävät näitä kaikkia teemoja. Näiden arvojen pohjalta päädyin kolmeen arvovetoiseen pyrkimykseen, jotka toistuvat ilmiökartassani eri painotuksin. Tein yksinkertaisen johtopäätöksen: hidastaja pyrkii parantamaan elämänlaatuaan arvoihinsa nojaten. Uskon, että erityisesti kulttuurin kulluttamisella pyritään hyvinvointiin ja henkisiin elämyksiin. Siksi koen, että tuottajan on erityisen tärkeää tiedostaa nämä arvot ja pyrkiä tuotannoissa vastaamaan juuri tähän kysyntään.

Yhteiskunnallisten signaalien perusteella koen myös perustelluksi väittää, että läpinäkyvyys tuotannon arvoketjussa on sekä kohderyhmän palvelemista että markki-

nointia. Mielestäni hyvä omatunto myy. Tätä ei tarvitse ajatella pelkästään kaupallisena menestyksenä vaan ideoita rikastuttavana prosessina. Olen havainnut, kuinka sanat open source, we-think ovat usein nousseet yhteiskunnalliseen keskusteluun. Samoin yhteisöllisyys ja yhteinen vastuu. Yhteiseen vastuuseen kuuluu mielestäni luontevasti myös ympäristö ja ihmisen suhde luontoon. Usein mielestäni myös stressiin pyritään saamaan helpotusta rentoutumalla viihteen parissa ja kuluttamalla. Olen kuullut puhuttavan kuluttajasukupolvesta, joka kantaa kulutushaittojen syntejä harteillaan. Keskusteluissa tulee esiin, että tähän taakkaan halutaan kevennystä ja mielestäni siihen tarpeeseen tulisi tuottajana vastata. Miten? Opinnäytetyössäni pohdin kysymystä elämisyhteiskunnan näkökulmasta.

Aloitin työni 2011 tutustumalla OK-Opintokeskuksen tuottamaan TuOKio-tapahtumasarjaan. Kyseessä oli Soukous Hotel-yhtyeen konserttikiertue Suomessa solisteina Jukka Poika sekä Tuure Kilpelä. Kiertueen teemana oli Slow Life. Haastattelin kävijöitä heidän suhteestaan hidastamiseen ja tapahtumaan. Haastattelutulokset olivat kirjavia ja vahvistivat käsitystäni siitä, että tutkimuskohteeni on heterogeeninen joukko valveutuneita ihmisiä, joista osa kannattaa enemmän tai vähemmän tiedostavasti yhtä, kahta tai useampaa arvoa Slow-filosofian laajasta spektristä.

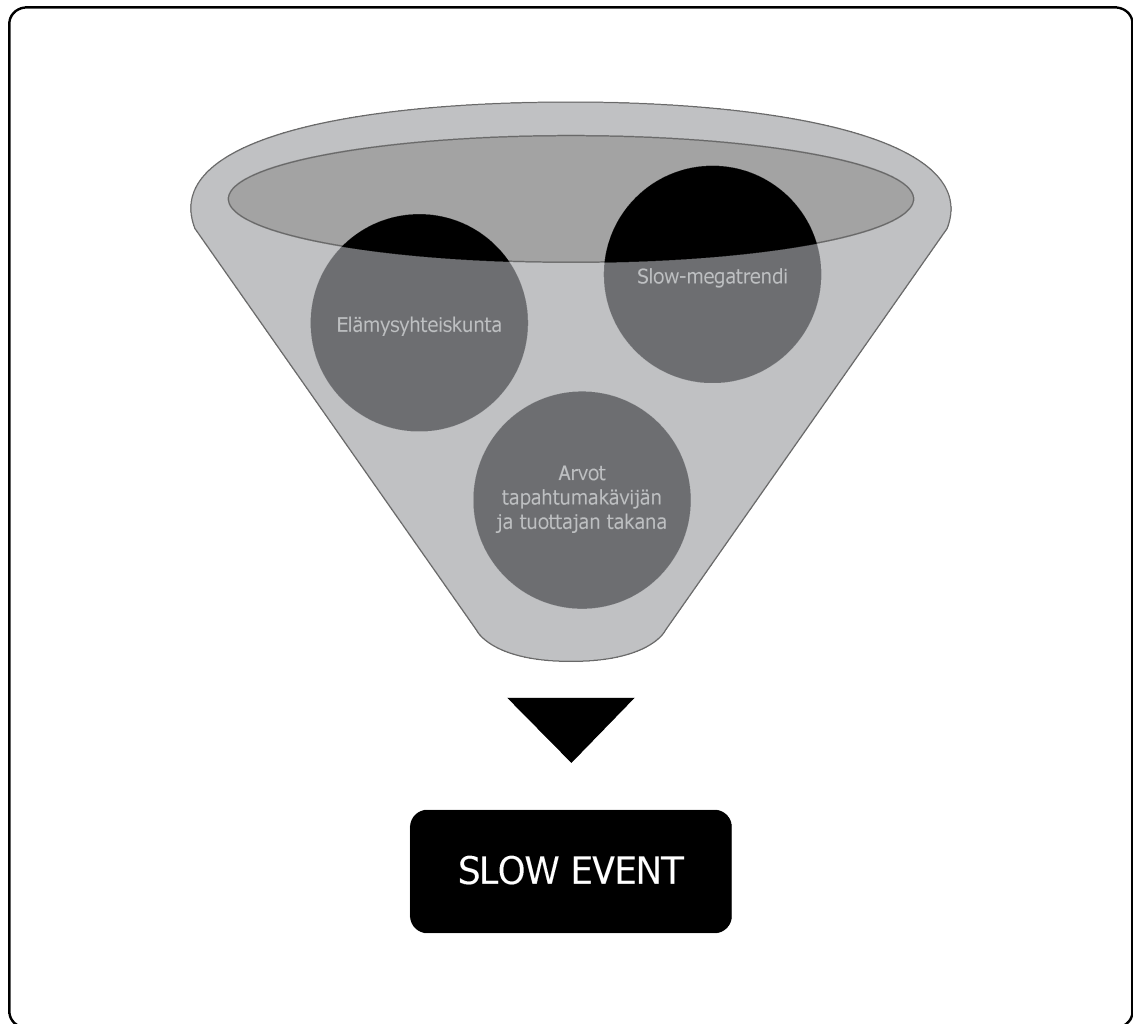
Haastattelujen jälkeen jouduin hiomaan ajatuksiani uudelleen. Oivalsin, että olin suuremman kysymyksen äärellä kuin olin alkuun ajatellut. Kasvava tieto elämäntapakirjallisuuden ja eri elämäntapaliikkeiden määrästä lisäsi tuskaa, ja jo termin valitseminen tuotti hankaluuksia. Onko kyseessä työ vain Slow-liikkeestä vai downshiftaamisesta? Entä leppoistajat? Termit menivät haastateltavilta ja haastattelijalta sekaisin, päällekkäin tai ohi. Moni elää hidastamisen peruseriaatteiden mukaan edes tietämättä itse aatteesta. Lisäksi nämä työssäni mainitut aatteet tai ideat eivät itsessäänkään ole tiukasti sidottuja. Oli saatava selkeät raamit, mitä ihanteita suuri osa hidastajista arvostaa terminologiasta huolimatta. Jouduin itse ratkaisemaan, mitkä arvot mielestäni nousivat vahvimmin esiin ja millaisia pyrkimyksiä kaiken liikehdinnän takana on.

Päätin pyrkiä työssäni kuitenkin käytännöllisyyteen, vaikka aihe hiipoikin kirjallisuuden ja keskusteluiden osalta usein henkeviä, hyvin syvällisiä tasoja. Käytännöllisyyteen pyrin palvelumuotoilun tuokiopisteiden kautta niin, että halusin selvittää, mitkä tapahtuman puitteet edesauttavat hidasta pyrkimystä.

Perustin syksyllä 2012 kuukausittaisen Terapia-klubin ravintola Mbariin Helsinkiin. Lähtöajatuksena oli tehdä bassovoittoiseen musiikkiin painottuva klubi olohuonemaiseen ympäristöön. Terapia-nimellä viitataan ajatukseen, jossa kulttuuritapahtuma voi todella parantaa kävijän elämänlaatua. Terapia-klubi olisi paikka, johon pääsee ilmaiseksi sisään, hetkeksi rentoutumaan ja kuuntelemaan musiikkia. Pohdintaosuudessani peilaan opinnäytetyöni tuloksia Terapia-klubiin ja mietin, miten voisin kehittää tapahtumaani kävijälähtöisesti. Lisäksi halusin saada kymmenen (10) vinkkiä tapahtumatuottajalle, kuinka tapahtuma voisi palvella juuri näitä valitsemiani arvoja koskettavaa kohderyhmää.

2 Hidas tapahtuma arvokeskustelun viitekehyksessä

Tässä kappaleessa pyrin luomaan viitekehyksen hitaan tapahtuman taustoittamiseksi elämäntapaa sekä elämysyhteiskuntaa käsittelevän kirjallisuuden valossa. Aluksi opinnäytetyöni käsittelee elämysyhteiskuntaa tapahtumatuotannon vinkkelistä. Sen jälkeen työni paneutuu Slow-megatrendiin ja sen sisältämiin arvoihin ja pyrkimyksiin. Lisäksi sivuan aiheitani antropologian kautta etnografisen tutkimusmenetelmän avulla. Kuvio 1. esittää, mitä aihealueita työni käsittelee. Voisiko hidas tapahtuma (Slow Event) liittyä yhdeksi osaksi Slow-trendien kirjoon?

Kuvio 1: Hidas tapahtuma yhteiskunnallisen elämyksellisyyden ja arvokeskustelun viitekehyksessä.

2.1 Elämysyhteiskunta ja yhteisöllinen kuluttaja

Elämysmarkkinoilla kuluttaminen on saanut uusia muotoja. Kuluttaja korostaa tunteita, kokemuksia ja merkityksiä valinnoissaan. Individualisti kokee yksilöllisyyttä ja arvoa kokemuksissa materiaan sijaan. Tässä elämysteollisuus astuu kuvaan. Odotettavissa on tapahtumien näkökulmasta kasvavia markkinoita (Halonen 2011, 8). Sosiologi Gerhard Schulze on kehittänyt käsitteen elämysyhteiskunnasta, joka on herättänyt myös markkinoinnin ja kulutusikäytymisen asiantuntijat. Elämysyhteiskunnassa Schulzen mukaan vallitsevat kuluttajan valinnat ja toiveet. Elämysmarkkinoinnin näkökulmasta tämä tarkoittaa uudenlaista suhtautumista kuluttajaan: kuluttajan motiivit ja identiteetti vaativat tuotteelta tai palvelulta uusia ominaisuuksia. Kuluttajan valintaan perustuvassa yh-

teiskunnassa Schulzen mukaan korostuvat vapaaehtoisuus, estetiikka, unelmat ja sosiaalisuus. (Schulze, 1992)

Sirkka Heinosen (2004) mukaan elämysyhteiskuntaa vauhdittavat yksilöllistyminen, tietoyhteiskunnan kehittyminen, bio- ja geenitekniikan kehittyminen, globalisaatio, kestäväkehityksen vaatimukset ja ympäristötietoisuuden kasvu sekä henkiset arvot. Yksilöllistyminen ja henkiset arvot nousevatkin keskiöön silloin, kun tarkastellaan elämäntapavalintoja.

Yhtenäinen elämäntapa ja massakulttuuri ovat hajoamassa, ja sosiaaliset yhteisöt muodostuvat hajanaisten, kulutusyhteiskunnalle tyypillisten mikror ryhmien ympärille. Nämä mikror ryhmät ovat vuorovaikutuksessa kehittyvän kommunikaatioteknologian välityksellä ja perustavat itsenäisesti eettisen koodiston. Michel Maffesoli kuvailee näitä ryhmiä sanalla uusheimot (neotribes) ja kuvaa niitä erilaisina keskenään yhteydessä olevina, mutta riippumattomina ihmisten keskittyminä ja päällekkäisten ja limittäisten verkostojen muodostamina ryhmittyminä. (Maffesoli 1996)

Elämäntapoina luonnonmukaisuus ja individualismi leviävät median välityksellä suuremmille ihmisryhmille. Aatteet synnyttävät uusia markkinoita ja säätelevät kulutustottumuksia. Slow-liike nähdään ulkoisia paineita vastustavana näkemyksenä, koska siinä vältetään tehokkuuden helmasyntejä. Spontaanisuus, viattomuus ja luonnollisten tarpeiden välittömyys –hidastamiseen pyrkivät liikkeet ilmaisevat yhteiskunnallisen järjestelmän ongelmat: resurssipulan, liialliset tehokkuusvaatimukset, epätasapainoisen työnjaon ja ongelmalliset valtasuhteet. (Melucci 1996, 95-97)

Elämysmarkkinoilla kulutus on muuttanut muotoaan. Tuote- ja palvelutarpeiden tyydyttämisen sijaan kuluttamisessa korostuvat tunteet, kokemukset, merkitykset ja elämykset (Halonen 2011,10). Opinnäytetyössäni haluankin nostaa esiin, kuinka elämysmarkkinoilla myös arvot ovat korostetussa asemassa kulutuspäätöksissä ja palvelun elämyksellisyydessä. Kulttuuri ja taide puhuttelevat ihmistä usein arvojen kautta, ja tuolloin arvokysymykset ovat pinnassa, ei vain ohjelman vaan koko tapahtuman eri prosesseissa. Mielestäni tapahtuman ja tapahtuman sisällön tulee puhua samaa kieltä kävijälle. Tapahtuman tuottajan tulisi olla tästä valveutunut.

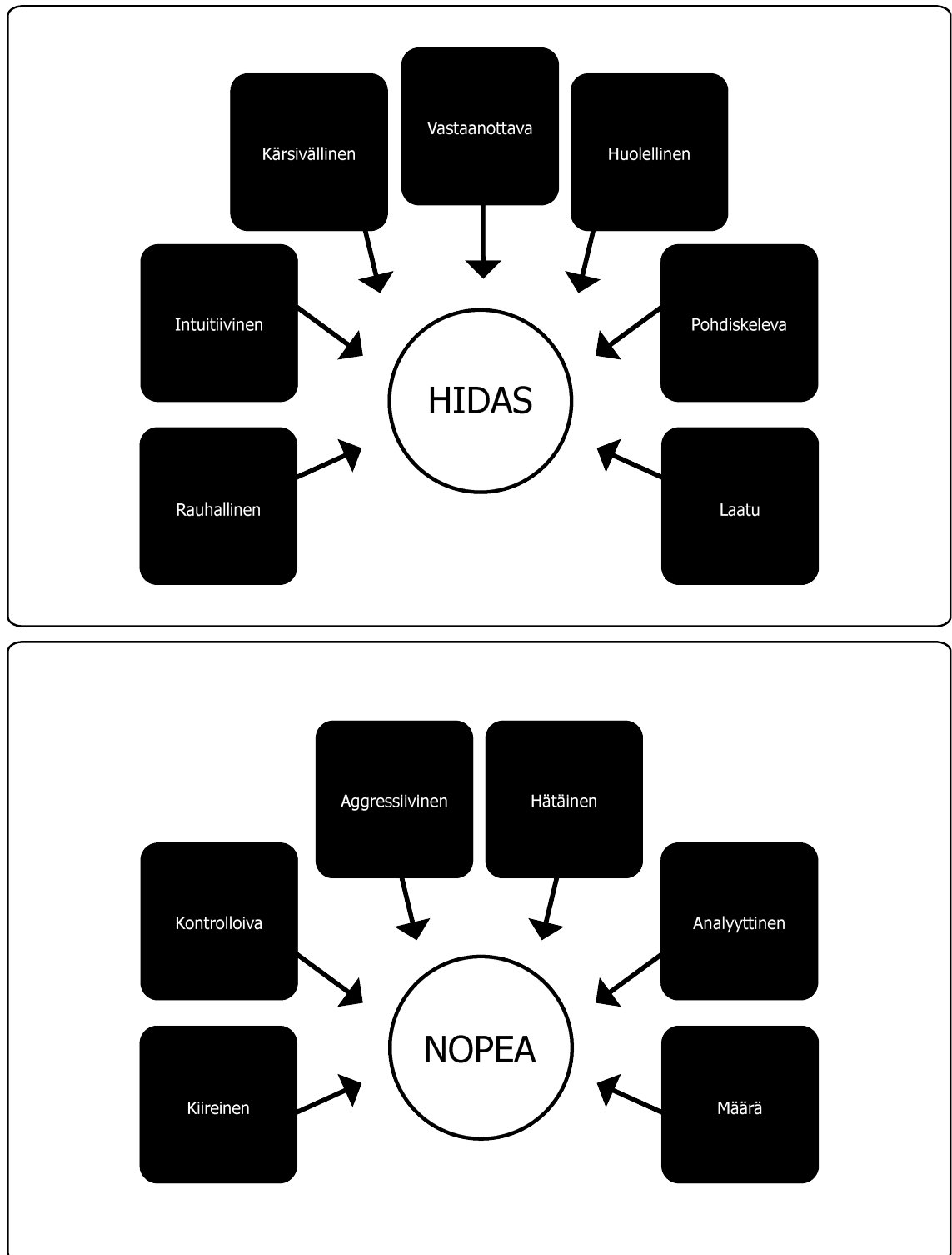
Tapahtuman tuotantoa voidaan verrata palveluun, jossa pyritään täyttämään kuluttajien tarpeita, mutta palvelunlaatua mitataan palveluprosessin eri vaiheiden perusteella. Pu-

hutaan palvelumuotoilusta, jossa palvelun kontaktipisteet eli palvelukokonaisuuden eri aspektit voidaan jakaa neljään ryhmään: tilat, esineet, prosessit ja ihmiset. Tapahtumatuottajana on tärkeää tunnistaa elämäntapojen takana olevia arvoja ja pyrkiä muodostamaan palveluita näiden pyrkimysten ehdoilla. (Esim. Halonen 2011, Nisula 2010)

2.2 Slow-megatrendi

Tulevaisuustutkija Jari Koskisen mukaan hidastaminen on megatrendi. Hidastaminen tai downshiftaaminen ovat molemmat megatrendejä sillä talouskasvun hidastuminen sekä yhteiskunnan vaatimus sosiaaliseen ja ekologiseen vastuuseen on kasvussa. (Koskinen 2009) Julkisessa keskustelussa on jo pitkään puhuttu hitaammista arvoista sekä elämän kohtuullistamisesta. Voidaan puhua elämäntapamegatrendistä. Slow-sanaa on yhdistelty lähes kaikkeen Slow Foodista Slow Cityyn. (Kirsi 2011)

Kansainvälinen taloussanomalehti Financial Times on nimennyt toimittaja Carl Honorén Slow-aatteen ylimmäksi ääneksi (Carl Honoré 2013, Kirsi 2011) Honorén filosofiaan kuuluu monia virtauksia ruoan, työn, asumisen, harrastuksien ja jopa lasten kasvatukseen asti. Kuitenkin Honoré tiivistää Slown yhteen sanaan: tasapaino. Elämässä pitäisi pyrkiä kiireettömyyteen ja syvyyteen stressin ja liiallisen kahmimisen sijaan. Nopea ja hidas eivät Honorén teoksessa viittaa muutoksen nopeuteen vaan nämä sanat viittavat elämäntapaan ja elämänfilosofioihin. (Honoré 2005, 26)

Kuvio 2: Hidas - Nopea: Honorén adjektiivit kuvaavat elämäntapa-arvoja (Honoré 2005, 24)

Slow Food- ja Slow City-liikkeiden lisäksi hitaisiin aatteisiin on liittynyt joukko yleensä paikallisista aktiiveista koostuvia ryhmiä. Aloitteet ovat erilaisia ja vaihtelevat elämäntapaliikkeistä myös esimerkiksi taiteellisiin ryhmiin (art brüt, outsider art, street art). Erilai-

set aloitteet puhuvat hitaamman elämäntavan puolesta sekä usein herättelevät keskustelua ja järjestävät toimintaa yhteiskunnan kiireen ja tehokkuuden haittojen vähentämiseksi. (Esim. Honoré 2005, Hodgkinson 2006)

Toisaalta nopeus jakautuu niin kielteisesti kuin myönteisesti tulkittaessa sen vaikutuksia arkeen. Nopeus on osoitus tehokkaasta suoriutumisesta, mutta kiire on nopeuden kielteinen kokemus (Tomlinson 2007, 2–3). John Tomlinson käyttää nimitystä ”condition of immediacy” eli välittömyyden kulttuuri. Tällä nimityksellä hän viittaa siihen, kuinka ihmisten kokema stressi on 2000-luvusta eteenpäin lisääntynyt johtuen siitä, että useita asioita tehdään samanaikaisesti ja suorittamisen tahti on kiristynyt. (Tomlinson 2007, 72–73)

Suomessa erilaisia signaaleja hidastamisen ja kohtuullistamisen suosiosta ovat:

- Hidasta elämää sivusto, facebook -ryhmässä n.11 000 tykkääjää (Hidasta elämää 2013)
- Aikapankki, maanlaajuinen verkosto sekä paikalliset sektiöt (Aikapankki 2013)
- Suomen kasvatus- ja perheneuvontaliiton Hidas vanhemmuus-hanke, n. 1000 facebook-tykkääjää (Hidas vanhemmuus 2013)
- dokumenttielokuva Tavarataivas (Tavarataivas 2013)

Suomessa Slow-liike etsii vielä vakiintunutta muotoaan. Sillä ei ole varsinaista johtoa tai säännöstöä. Monet hidastavat vauhtiaan ilman että tunnistaisivat olevansa osa Slow-liikettä (Heinonen 2009). Slow-aktivistit kasvattavat voimaansa, luovat yhteyksiä ja hiovat ajatteluaan kansainvälisissä konferensseissa, tiedotusvälineissä ja internetissä. Erilaisia nopeaa elämää vastustavia ryhmiä syntyykin kaikkialla. (Honoré 2005, 27)

Esimerkiksi Helsingin Sanomissa 23.8.2009 Ritva Liisa Snellman kirjoittaa Loviisan Slow City-hankkeeseen liittyvässä artikkelissaan seuraavaa:

Slow Life on uusi keskiluokkainen unelma. Se tarkoittaa leppoisaa elämää pienessä kaupungissa, jossa on puutaloja, mukulakivikatuja, perinteinen ruu-
tuasemakaava ja sen verran niukasti kulttuuritapahtumia, että niihin jaksaa osallistua. (Snellman, 2009)

Mari Koistinen taas kirjoittaa Helsingin Sanomissa 6.5.2009 aiheesta kriittisempään sävyyn:

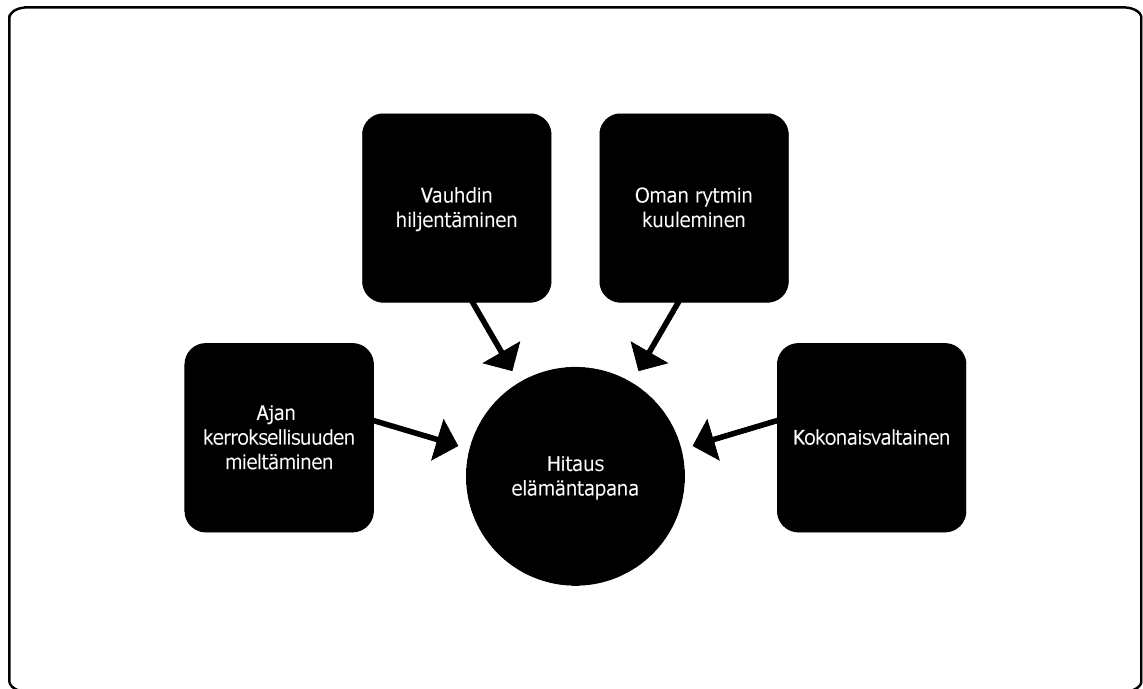
Joutilaisuus, leppoistaminen, downshifting, vapaaehtoinen vaatimattomuus, askeettinen hedonismi, yksinkertaistaminen, Slow Life. Vaikka sanat ovat erilaisia, niiden sisältö on samantyylinen. Tavoitteena on arki, jossa tehdään sitä, mistä nautitaan. Se ei vaadi suuria tuloja, päinvastoin: jos vähentää kulutusta, saa kaivattua vapautta. (Koistinen 2009)

Koistisen käyttämät termit ovat edelleen ajankohtaisia nykypäivän taloustilanteessa. Kulutuksen vähentäminen on hyvästä myös ympäristöä ajatellen. Koistisen mielestä ajattelu kuitenkin ontuu. Pitää olla ensin kiirettä ja kulutusvimmaa, jotta voi siirtyä niukkuuteen. Kiireettömien ja joutilaiden elämäntapojen näkyvimvät puolestapuhujat ovatkin usein oravanpyörästä pois hypänneitä bisnesihmisiä. Heillä on usein pankkitilillään niin suuri summa, että niukkuuden ja vapaan elämän filosofiaa voi harrastaa rauhassa. (Koistinen 2009)

Sen sijaan elämänsä vaatimattomuudesta puhuvat lehdissä harvoin ne, jotka eivät uusi vaatekaappiaan vuoden välein, harrasta viikon parin rantalomia tai törsää rahojaan muodinmukaiseen sisustukseen. He ovat "vain" pienituloisia. Jos ei ole koskaan ansainnut suuria summia, niin ei voi mainostaa niukan elämän loistelaisuutta verrattuna aikaisempaan kiireiseen kulutusjuhlaan. (Koistinen 2009)

Wikipedian mukaan downshifting on 2000-luvulla puhjennut Y-sukupolven aate tai elämänasenne. Downshifting tunnetaan Suomessa myös kohtuullistamisena tai leppoistamisena. Myös downshifftaamisen rinnalla voimakkaana 80-luvulta asti kasvanut Slow Movement ajaa asiaansa verkkaisemman elämäntavan puolesta. Kaikkia näitä aatteita yhdistää halu parantaa elämänlaatua työntekoa ja kulutusta vähentämällä. Vähäinen kulutus ei useimmiten ole kuitenkaan vapaaehtoista, vaan nykyisen taloudellisen tilanteen sanelema pakko. Downshifting -nimityksellä ollaan alun perin viitattu ylemmän keskiluokan vapaaehtoista muuttamista halvemmille asuinalueille. (Downshifting Wikipedia 2013).

Tulevaisuustutkija Sirkka Heinonen on kirjoittanut ja luennoinut paljon hitaudesta. Hänen mukaansa kiireen yhteiskunnassa nopeuden kultti ja tehokkuus on ylimmäinen arvo. Hidastaminen antaa aikaa ja tilaa rentoutumiselle ja luovuudelle, minkä tuloksena hyvinvointi ja elämän laatu kohoaa. (Heinonen 2009)

Kuvio 3: Hitaus elämäntapana (Heinonen 2009).

Yleistäen voisi todeta, että nykyisin on kilpasilla kaksi arjen mallia tai ideaalityyppiä. Toinen ylistää tehokkuutta: se perustuu suoritteisiin ja siihen mitä antiikin filosofiassa kutsuttiin sanalla *poiesis*. Toinen taas nojaa praksikseen, sellaiseen syventymistä edellyttävään ja siksi hieman verkkaisempaan toimintaan, joka on itseisarvoista eikä kaipaa perusteita itsensä ulkopuolelta. Esimerkiksi syöminen voi olla nopeaa hotkimista (fast food), mutta myös paneutuvaa ja sosiaalista syömistä (Slow food). Charles Baudelairen tunnetuksi tekemä *flâneeraus* on jälleen uusi, urbaani perushuvitus. Se tarkoittaa leppoisaa käyskentelyä, joutilaisuutta kaupungin vilinässä. (Karisto 2009, 113)

Benjamin Franklin sanoi: aika on rahaa. Leppoistajalle tämä väite on myrkkyä, sillä vapaa-ajalle annetaan hinta. Jos ihminen on jatkuvasti tietoinen ajasta, hän ei elä hetkessä, koska suunnittelee jo seuraava askeltaan. (Hodgkinson, 2006,107). Mielestäni esimerkiksi kulttuurielämys, puuhastelu tai työskentely flow-tilassa voi viedä tunteeseen jolloin ”ajantaju katoaa”. Ajantajun menettäminen on yleensä upea tunne, joka vapauttaa ja antaa kaiken soljua eteenpäin ilman stressiä.

Kun ihmiset sanovat ettei heillä ole aikaa tehdä jotain, todellisuudessa he ajattelevat ”Minä asetan edelle jotain muuta”. He sanovat: ”Minulla ei ole aikaa lukea/kävellä/pelata/laittaa ruokaa/katsella ulos ikkunasta.” Mutta kuitenkin heillä tuntuu olevan aikaa katsella televisiota monta tuntia päivässä (Hodgkinson, 2006,110).

Eri kulttuureissa on erilaisia käsityksiä ajankäytöstä. Länsimainen käsittää aikaa suorana janana A:sta B:hen, kun taas afrikkalainen tai aasialainen kokee ajan syklinä. (Honoré 2005, 39) Tempo ja elämänrytmi voi poiketa suuresti kulttuurien välisesti. Syöminen on useissa kulttuureissa ajanvietettä ja yhteisöllistä aikaa. Tämän voisi huomioida myös tapahtumien temossa. Onko ruokailuun tarpeeksi aikaa vai onko se kiireellä ja jonottamisella haettu, äkkiä nautittu suupala?

Yleistä sosiologista selityskaavaa soveltaen voi sanoa, että esimoderni yhteiskunta oli hidas, moderni halusi olla nopea ja nykyinen jälkimoderni on sekä että. (Karisto 2009, 113). Kansakuntia verratessa onni ei korreloi bruttokansantuotteen kanssa kovin voimakkaasti. Barbara Ehrenreichin selostamassa vertailussa rikkaat yhdysvaltalaiset häviävät onnellisuudessa malesialaisille ja jopa synkkinä pidetyille suomalaisille (Karisto 2009, 20). Tästä voisi päätellä, että tehokkuus ei toimi henkisen hyvinvoinnin mittarina. Tarvitaan uusia tapoja löytää mielekkyyttä työntekoon ja kulutukseen.

2.3 Kohtuullistaminen – ekologiset ja yhteisölliset arvot

Vihreät arvot kuuluvat luontaisena osana kohtuullistamiseen. John Naish kuvaa teoksessaan *Enough* (2008), kuinka avaruusoliot katselevat ihmiskuntaa kiertoradaltaan. He säälivät onnetonta homo sapiensia siitä, kuinka se ei vielä kukaan ole saavuttanut evoluutiossaan kestävän kehityksen pistettä vaan torakan lailla tuottaa ja kuluttaa sinisen pallonsa tuhoon. Ilmastopolitiikka ja kestävän kehityksen tavoitteet ovat arkipäivää yhteiskunnallisessa keskustelussa. Seuraavissa kappaleissa esittelen muutamaa vihreää aatesuuntaa, jotka ovat kasvaneet rinnakkain hidastamisideologian kanssa.

1960-70 luvulla ilmestyi antimaterialistinen hippiliike, jossa yritettiin aitoa pakoa teollisesta järjestelmästä ja jonka sloganina kuului ”peace, love and harmony”. Tätä Flower Power -aikakautta kuvasi Vietnamin sodan vastaisuus, psykedelia ja omaehtoiset kommuunit. Nykyään *Permaculture*-lehti julkaisee artikkeleita yhteisöistä ja kommuuneista ympäri maailmaa, jotka toimivat yhteistyön periaatteilla ja pohjaavat omavaraisuuteen. Jutuissa kerrotaan työttömäksi joutuneista ihmisistä, jotka ovat löytäneet paikkansa yhteisöistä vähentämällä kulutustaan ja muuttamalla omavaraisemmiksi. Yhteisöissä työskenteleminen voi tuottaa mielihyvää, ja mitä enemmän toisia auttaa voi itsekin saada apua. (Hodgkinson, 2006,133) Myös Suomessa Aikapankki on hiljalleen

levinnyt jo useimpiin kaupunkeihin. Aikapankin verkkotoreilla vaihdetaan palveluita aikaa vastaan (1 tunti on 1 vaihtovaluutta). Periaatteena on, että kaikkien työ ja avun tarve ovat yhtä arvokkaita. (Aikapankki, 2013)

Permakulttuurin perusajatuksena on kehittää elämäntapa, joka ei riistä maapalloa tai muita ihmisiä ja joka soveltuu täydellisesti luontoon, sovittaa yhteen ihmisten jokapäiväisen elämän ja heidän ympäristönsä ja vaatii lisäksi vain vähän kovaa työtä. Ihmisen tulisi ainakin osittain tuottaa niitä asioita, mitä kuluttaa. Käytännössä se on elämäntapa, jossa ihmiset lähiöissä ja kaupungeissa ovat muuttaneet takapihansa hedelmätarhoiksi ja kasvattavat kaikki vihanneksensa vuokrapalstoillaan. Se ei kehoita kaikkia muuttamaan maalle vaan kasvattamaan siellä, missä pienikin tila vihreydelle on mahdollista. (Hodgkinson, 2006, 86,147)

Suomessa palstaviljelyn suosio on kasvanut viime vuosina suuresti. Dodo ry sai Helsingin kaupungin ympäristöpalkinnon 2011. Dodon kaupunkiviljelyryhmä tutki ruuantuotannon mahdollisuuksia Helsingissä ja innosti kaupunkilaisia kasvattamaan itse osan ruuastaan. (Ympäristöpalkinto Dodon Kaupunkiviljelijöille 2013)

Oikea ruoka kasvatetaan kestävin luomumenetelmin, lähellä, rakkaudella. Kaupunkiviljely on osa ruuantuotannon muutoksen trendiä, hajautettuun ja vähemmän öljyriippuvaiseen suuntaan. Tulevaisuuden kaupungit vihertävät kattopuutarhoineen, hedelmäpuubulevardeineen ja marjapensaspuustoineen. Vuonna 2030, joka talon pihalla on yhteisöllinen laariviljelämä. Kaupunkiviljelijä kasvattaa mangoldia parvekkeella, perunoita sisäpihalla ja lapsia, jotka tietävät, mistä ruoka oikeasti tulee. Tule mukaan tekemään kaupungeista keitaita! . (Ympäristöpalkinto Dodon Kaupunkiviljelijöille 2013)

Monet tapahtumat ovat ottaneet ekologisuuden asiakseen. Ekokompassin avulla tapahtumilla on mahdollisuus vaikuttaa ympäristön tilaan positiivisesti sekä taata asiakkaille kestäviä ja mahdollisimman ympäristöystävällisiä palveluja. (Ekokompassi 2013) Tapahtumilla on paljon vaikutuksia yhteiskuntaan kuten työllistäminen, paikallistalouden tukeminen, matkailun edistäminen, kulttuurin luominen, yhteisöllisyyden ja sosiaalisen kanssakäymisen lisääminen, harrastustoiminnan ja liikkumisen edistäminen sekä elämäntilanteen parantaminen. Tapahtumat voivat myös vaikuttaa yleisön kulutustottumuksiin viestimällä tapahtuman omista ympäristöteoista sekä tekemällä ympäristöystävälliset teot mahdolliseksi tapahtumiin osallistujille (Kippo-Edlund 2012, 2)

Yhteisöllisyys ja yksinäisyys muodostavat vastakohtaparin, jonka molempia laitoja yksilö tarvitsee hyvään elämään (Halonen 2011, 23). Vaikka hidastamisen yhdeksi mahdollisuudeksi lukeutuukin hiljentyminen ja oman henkilökohtaisen tilan ottaminen, yh-

teisöllisyys voi myös olla avain kiireettömään irtiottoon. Tapahtumat kokoavat uusia yhteisöjä. Tapahtuma voi myös olla alusta oman perheen tai ystäväpiirin kokoontumiselle. Usein hidastamisen kohdalla esiin nouseekin halu viettää aikaa enemmän perheen ja ystävien kanssa. Mitä tapahtumilla olisi tähän annettavaa? Yksinäisyys on suomalainen vitsaus, joka kalvaa yhä useampaa. Yksin asuvien määrä on kaksinkertaistunut kahden vuosikymmenen aikana. Yli miljoona suomalaista asuu yksin ja on arvioitu, että vuoteen 2020 mennessä puolet suomalaisista asuntokunnista on yhden hengen talouksia (Taloussanomien 2012). Mielenterveyden keskusliitto tarjoaa yksinäisyyteen avuksi mm. elokuvia, teatteria, konsertteja, taidenäyttelyitä sekä tansseja (Mielenterveyden keskusliitto 2013).

Kaiken kaikkiaan kulttuurilla ja tapahtumilla on runsaasti mahdollisuuksia vaikuttaa parempaan elämään. Hidastaja haluaakin juuri kehittää uusia tapoja toimia yhteiskunnassa ja henkilökohtaisessa elämässään niin, että henkilökohtainen jaksaminen turvautuu ja ekologinen ja sosiaalinen vastuu toteutuu.

Opinnäytetyössäni käytän yleistä ilmaisua hidastaminen kuvaamaan koko ilmiökenttää sisältäen mm. downshifin ja leppoistamisen, koska se taipuu suomenkielessä helpommin kuin slow. Kuitenkin, kun asiayhteys viittaa suoraan Slow-ilmiöön ja sen sukulaisiin, selkeyden vuoksi käytän sen alkuperäistä nimeä. Kun viitataan opinnäytetyössäni tiettyihin määrittelemiini pyrkimyksiin, käytän ilmaisuja hidastaminen, kohtuullistaminen ja ekologinen ja sosiaalinen vastuu.

3 Tapausesimerkit TuOKio- ja Terapia-klubi

OK-opintokeskuksen järjestämä TuOKio-klubi on vuosittain uudistuva konserttikiertue, jolla on sanoma. TuOKio-klubi pyrkii taiteen keinoin ja elämystasolla herättämään keskustelua ajankohtaisista aiheista. Vuonna 2011 TuOKio-klubin teemana oli Slow Life. TuOKio-klubi lähti kiertueelle (Helsinki, Kuopio, Hämeenlinna, Seinäjoki, Joensuu ja Akaa) yhdessä kitaristi-säveltäjä Jori Hulkkosen ja Tuure Kilpeläisen yhdeksänhenkisen Soukous Hotel-yhtyeen kanssa. Musiikin tyyli oli suomenkielistä, afrikkalaista soukous-musiikkia höystettynä eri kulttuureista tulevilla vaikutteilla. (TuOKio-klubi 2013)

OK-opintokeskus on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen aikuisoppilaitos. Valtaosa toiminnasta liittyy opintotoiminnan järjestämiseen sen jäsenjärjestöissä. OK-opintokeskus tuottaa itse kulttuurihankkeita, joiden toteuttamisesta vastaavat maan parhaimmiston kuuluvat ammattitaiteilijat. Tapahtumat suunnitellaan jäsenjärjestöjen esittämistä teemoista. Tärkeitä teemoja pyritään nostamaan taiteen keinoin yleisen keskustelun aiheiksi. (OK-opintokeskus 2013)

Kuva 1: TuOKio-klubi. Esiintyjänä Soukous Hotel ja Jukka Poika

Mbar on baari, terassi ja kahvila Helsingin sydämessä. Päivisin se toimii lounaskahvilana ja iltaisin siitä sukeutuu yökerho vaihtuvine ohjelmineen. Mbar on perustettu vuonna 2001, ja sitä ennemmin se tunnettiin Meteori-nimisenä kirjakahvilana. Kesäisin Mbar avaa kolmesataapaikkaisen terassinsa, jossa on jatkoluvat kahteen asti. Perjantaisin ja lauantaisin Mbar on auki neljään. Terapia on yksi Mbarin klubitarjonnasta, joka koostuu pääosin dj:n soittamasta musiikista elektronisen mutta myös muunkin uuden ja vanhemman urbaanin musiikin saralta. Terapia klubi kehitettiin siihen tarpeeseen, että Mbarin ohjelmistoryhmä kaipasi uutta klubia, joka olisi keskittynyt trip hop- ja IDM-musiikkiin sekä uuteen elektroniseen musiikkiin. (Mbar 2013)

Terapia-nimi viittaa siihen, että halusin luoda klubista henkisen pakopaikan tai levähdyspaikan keskelle kaupunkia. Tämän ajatuksen juurtaminen yleisölle oli vaikeampaa kuin arvasinkaan. Mbarin klubit eivät usein erotu toisistaan muun kuin musiikin kautta.

Siksi pohdin työssäni erilaisia ”tunnelmanmodaus”-mahdollisuuksia sekä halusin kehittää niitä pidemmälle. Kuitenkin oli huomattava, että ensin pitäisi tuntea paikka ja kävijät, jotta voisin ruveta toimenpiteisiin.

4 Arvot ja pyrkimykset hitaan tapahtuman taustalla

Tässä opinnäytetyössä pyrin kartoittamaan hidastamisilmiötä, ilmiön taustalla koettuja arvoja sekä selvittämään kulttuuritapahtuman tuotannon erityispiirteitä silloin, kun tapahtumalla pyritään luomaan hitaita elämyksiä. Koska hidastaminen on hyvin monipuolinen käsite, päätin ensin keskittyä ilmiöön itseensä. Koin tärkeäksi selvittää haastateltavien omia henkilökohtaisia pyrkimyksiä ja toimintaa ohjaavia arvoja. Konkreettiseksi tutkimuskysymyksiksi valikoitui:

- minkälainen ilmiö on Slow?
- mitä hidastamispyrkimyksiä tapahtumakävijöillä ja -tuottajilla itsellään on?
- kuinka yksittäinen tapahtuma voi tuottaa hidasta elämystä? Kävijöiden ja tuottajien näkemykset.
- mitä vinkkejä hitaiden tapahtumien tuottajille voisi antaa?

5 Toiminnallinen prosessi

Harkitsin konkreettisen palvelumuotoilun tekemistä TuOKio- ja Terapia-klubeille siksi, että saisin tuottajille konkreettisia vinkkejä tapahtumien tuotannon tueksi. Palvelumuotoilu perustuu ajatukseen palvelukokemuksesta, joka koostuu palvelutuokioista, kontaktipisteistä ja palvelupolusta. Kun muotoilussa perinteisesti on keskitytty ihmisten ja esineiden väliseen suhteeseen, keskitytään palvelumuotoilussa niihin kontaktipisteisiin, joissa palvelu koetaan ja aistitaan. Palvelumuotoilussa asiakkaan palvelukokemus tulee olla suunniteltua. (Koivisto 2007, 66.)

Mahdollisia tuokiopisteitä:

- tapahtumaviestin kohtaaminen
- markkinointimateriaaliin tutustuminen
- itselleen sopivan ohjelman valinta
- lipun varaaminen, ostaminen

- tapahtumapaikalle matkustaminen (parkkeeraus, kuljetus)
- tapahtumaan saapuminen (vastaanotto, infopiste)
- lipun lunastaminen, lipun tarkastus
- tavara ja vaatesäilytys
- paikkojen/pöytien etsiminen
- tarjoilut
- maksutapahtumat
- WC
- opastuksen tulkitseminen
- ohjelmasta nauttiminen
- seurustelu ja -rentoutumismahdollisuus pois tapahtuman keskiöstä
- mahdollisuus vuorovaikutukseen tekijöiden, esiintyjien ja kävijöiden kanssa
- roskat, siisteys
- vesipisteet
- mahdollisuus hygieniaan, suihkut
- majoittuminen
- poistuminen tapahtumapaikalta (jonot, kuljetukset, opasteet)
- jälkimarkkinointi

Palvelumuotoilussa kaikkiin ihmisen aistein havaittavissa oleviin kontaktpisteisiin tulee kiinnittää huomiota (Koivisto 2007, 66). Elämykseen vaikuttavat ulkoiset tekijät: sää, äänet, valot, tuoksut, muotoilu, visuaalisuus, lämpötila, tila, väljyys, ahtaus, kiireys, odotus, jonotus, ilmapiiri, tilaisuuden muodollisuus vs. epämuodollisuus, muut kävijät sekä palvelun ystävällisyys. Palveluistaminen (servicizing) perustuu ajatukseen, jossa tuotteista tehdään kokonaisia konsepteja. Palveluketju jatkuu asiakkaan ensikontaktista jälkimarkkinointiin ja liitännäispalveluihin. Tuottajalla on rooli arvoketjussa, jossa tapahtumien luova sisältö muotoillaan asiakkaalle palveluksi. (Halonen 2011,10).

Opinnäytetyössäni olen laajentanut tuokiopisteiden merkitystä pidemmälle, niin että ne voisivat edistää hitaan elämyksen syntymistä palvellen kävijän omaa arvomaailmaa. Yksityiskohtaista tuokiopistelistausta käytin tuottajien apuna arvioimaan omaa tapahtumaansa kävijän kannalta. Lopulta tiivistin opinnäytetyötäni varten palvelupisteet viiteen eri prosessiin:

- ohjelma -> hitaan elämyksen katalysaattori
- tila ja somistus -> hitaan tunnelman tuoja
- tila ja puitteet -> yhteisöllisyyden mahdollistaja
- tarjoilu ja oheistuotteet -> ekologinen ja sosiaalinen vastuu
- ajankohta, aikataulut, tapahtuman kesto -> kiireettömyys

Opinnäytetyössäni päädyin toiminnallisempaan antropologiseen lähestymistapaan, koska halusin syvällisempää tietoa elämystasolla vaikuttavista arvoista palvelumuotoilun sisällä. Antropologisella lähestymistavalla voidaan tarkoittaa tapaa kuvata ihmisten toimintaa ohjaavia sosiaalisia vaikuttimia ja vakiintuneempia kulttuurisia orientaatioita. Näin päästään käsiksi merkityksellisiin ihmisten ja esineiden välisiin suhteisiin ja erotautumisen keinoihin ja tapoihin. Tämän lähestymistavan vahvuus piilee siinä, että sen avulla voi kysymykset asetella uudelleen muutoksen ehdoilla, ja selvittää mikä on tärkeää ihmisille heidän arjessaan. Antropologinen ote on luontaisesti ketterä ja joustava ja se tarjoaa näkökulmia muuttuvaan maailmaan. (Ruckenstein, Suikkanen, Tamminen 2011)

Pyrin perehtymään arvoihin hitaan elämyksen ja hitaan tapahtuman takana dialogina tuottajien ja kävijöiden kanssa. Antropologinen tarkastelu avaa ihmisten pyrkimyksiin liittyviä lainalaisuuksia. Se tekee näkyväksi erilaisia tapoja, joilla ihmiset suuntaavat tulevaan ja järjestävät arkisia tekemisiään (Ruckenstein, Suikkanen, Tamminen 2011 19-20).

Periaatteessa lähestymistapaani voisi kutsua myös etnografiseksi, sillä "se on kokoava nimitys erilaisille kulttuuria sisältäpäin lähestyville tutkimuksille." (KvaliMotv Etnografia 2013) Etnografian keinot olisivat mielestäni kuitenkin vaatineet syvällisemmän osallisuuden ilmiöön arjen tasolla, ja sukeltamista Slow-ilmiöön käytännössä esimerkiksi menemällä hidastajan kotiin ja osallistumalla hidastajan arkeen. Opinnäytetyöni on sittenkin toiminnallinen prosessi, jossa kävijöiden ja tuottajien kohtaamisilla tutkin ilmiötä heidän näkökulmastaan ja samalla peilaan sitä omaan Terapia -tapahtumaani.

Kirjallisuuden ja keskustelun seuraaminen mediassa auttoi selventämään Slow-ilmiön laajuutta ja aatesuuntauksien monimuotoisuutta. Jotta pystyisin saamaan ideoita ja vinkkejä hidastajien toiveiden täyttämiseksi tapahtumassa, tuli minun tuntea, mistä ilmiössä oli kyse. Haastattelin TuOKio –tapahtuman kävijöitä sekä syvennyin aiheeseen

ilmiöanalyysin, tuottajahaastattelujen sekä oman kokeilun, Terapia -klubin avulla. Tässä opinnäytetyössä ei kuitenkaan tutkita tarkemmin Terapia -klubin onnistumista, sillä se on juuri aloittanut toimintansa. Tämän opinnäytetyön avulla on tarkoitus kehittää klubin toimintaa tulevaisuudessa.

5.1 Ilmiöanalyysi dokumenttianalyysin keinoin

Dokumenttianalyysi on menetelmä, jossa pyritään tekemään päätelmiä erityisesti verbaalisesta, symbolisesta tai kommunikatiivisesta informaatiosta. Aineistoa voidaan kerätä esimerkiksi haastatteluista, www-sivuista, lehtiartikkeleista, päiväkirjoista, keskusteluista ja muista kirjallisista lähteistä. Laajan aineiston sisällön analyysillä pyritään järjestämään aineisto tiiviiksi ja selkeäksi. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 121).

Dokumenttianalyysin vahvuus on sen herkkyyksiä asiayhteydelle. Se näyttää kohteena olevan ilmiön sen luonnollisessa ympäristössä ja sitä voidaan käyttää valmiiden aineistojen analysointiin, myös sellaisten aineistojen, joita ei ole alunperin tarkoitettu tutkimustyötä varten. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 121).

Aineiston käsittely perustuu loogiseen päättelyyn ja tulkintaan, jossa aineisto hajotetaan, kootaan ja käsitteellistetään uudelleen järkevaksi kokonaisuudeksi (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 122). Opinnäytetyössäni on dokumenttianalyysin avulla tarkoitus määrittellä, mitä asioita ja arvoja hidastamisilmiöön kuuluu. Tätä varten tutustuin ilmiöön nettisivujen, sanomalehtien ja elämäntapakirjallisuuden avulla. Ilmiöanalyysin tuloksena syntyi ilmiökartta (s. 26).

5.2 Kävijähaastattelut TuOKio -klubilla

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa teemahaastattelu on tiedonkeruumenetelmänä yleisin. Teemahaastattelulle tyypillistä on, että se etenee kysymysten osalta yleisestä yksityiseen. Kysymyksien tulisi varmistaa, että kaikki ilmiön osa-alueet on otettu huomioon. Teemahaastattelulla pyritään ymmärtämään ja paljastamaan ilmiötä monesta eri näkökulmasta. (Kananen 2010, 53-55).

Teemahaastattelun luonteeseen kuuluu avoin vuorovaikutus ja reflektio. Menetelmässä tulisi myös tehdä uusi haastattelukierros haastateltavien kanssa, jotta uusille ajatuksille ja kysymyksille löytyisi sijaa. (Kananen 2010, 56). Omassa opinnäytetyössäni ei uusille

haastattelukierroksille ollut joka kerralla mahdollisuutta, sillä haastattelin esimerkiksi TuOKio -klubilla satunnaisia kävijöitä. Pysin kuitenkin kerroksellisuuteen tuottajahaastatteluiden kohdalla siten, että ensin kasvokkain tai puhelimitse esittelin aiheittani ja näkökulmiani ja tiedustelin olisiko haastateltavalla annettavaa työhöni. Puhelun jälkeen lähetin materiaalia opinnäytetyöstäni luettavaksi ja sen jälkeen palasin asiaan tarkempien kysymysten kera. Näin mahdollistin haastateltavalle aikaa ja tietoa pohtia vastauksiaan myös etukäteen.

TuOKio -klubilla Helsingissä 2011 haastattelin väljin kysymyksin neljää kävijää, saadakseni selville onko Slow-teema välittynyt tapahtumassa, millainen kävijän oma orientaatio on hidastamiseen sekä millainen kokemus oli. Sen jälkeen tavoitin puhelimitse TuOKio-kiertueen muiden tapahtumien kävijöitä ja pyysin haastattelua, joko sähköpostitse tai puhelimitse riippuen tavoitettavuudesta.

Haastattelukysymykset nauhurilla, puhelimitse ja sähköpostilla TuOKio-kiertueella:

1. Tiesitkö, että TuOKio-klubin teema on Slow Life, eli hidastaminen? Onko omassa elämässäsi ollut hidastamispyrkimyksiä tai halua kohtuullistaa työntekoa ja kulutusta? Millaisia?
2. Oletko kokenut hidastamiselämystä tapahtumassa? Mitkä asiat vaikuttivat sen syntyyn?
3. Mitä mieltä olet tapahtumasta - kehitysehdotuksia?
4. Herättikö tapahtuma uusia ajatuksia hidastamisesta?

5.3 Tarinat tutkimusaineistona

Halusin laajentaa opinnäytetyöni näkökulmaa sekä tuottajan että kävijän elämysmaailmaan ja arvoihin. Tuottajien valintaan vaikuttivat kaksi asiaa: tuottajan oma hidastamisorientaatio sekä tuottajan oma ala tapahtumakentällä. Valitsin tuottajia klassisesta musiikista elokuvafestivaaleihin ja klubeihin, koska hidas kokemus ei mielestäni ole sidottu tapahtuman sisältöön vaan toteutukseen.

Pyrin saamaan tuottajat syväluotaavasti, tunnetasolla kertomaan tarinoita. Pyrin luomaan luottamuksellisen ilmapiirin. Tarinoita tuotettiin useampaa menetelmää käyttäen keskustelemalla, puhelimitse, chattaamalla ja sähköpostin välityksellä syksyn 2012 sekä talven 2013 aikana. Tarinat kehittyivät pitemmällä aikavälillä kumulatiivisesti eli rakentuen dialogisesti kerroksittain. Kerroksellisuuteen pyrin niin, että kohtasin tuottajahaastateltaviani jo opinnäytetyöni alkuvaiheessa. Halusin saada heiltä mielipiteitä ja ajatuksia siihen, onko aiheeni sellainen, josta voisi olla hyötyä kulttuurituotannon alalla. Lisäksi halusin tietää onko hitaalla elämyksellä ja tapahtumilla yhteyttä. Sen jälkeen palasin keskusteluun heidän kanssaan tarkempien kysymysten sekä taustamateriaalin kera.

Perehdytin valitsemani tuottajat Sanna Katajavuoren (Kulttuurituottaja AMK), Sanna-Maria Halttusen (Kulttuurituottaja MuM), Päivi Kulon (Suomen Kansallisoopperan kuoro- ja konserttisihteeri) ja Mika Hartikaisen (Kulttuurituottaja AMK) aiheeseen esittelemällä opinnäytetyöni teemaa ja ajatuksia hitaasta tapahtumasta. Lisäksi pyysin tuottajia tarkastelemaan tapahtumaansa neljästä hidastamispyrkimyksestä, jotka tapahtumaan sidottuna ovat: kiireettömyyden kokemus, kohtuullistaminen kulutuksessa, ympäristöasioiden huomioiminen sekä yhteisöllisyyden mahdollistaminen. Lisäksi esittelin mahdollisia tapahtumassa olevia tuokiopisteitä (s. 15), joiden avulla tuottaja pystyisi helpommin hahmottamaan tapahtumaansa niin, että saisin konkreettisia vinkkejä työhöni.

Sanna Katajavuori on Espoon musiikkifestivaalien (KuoroEspoo & PianoEspoo) toiminnanjohtaja. Työskentelin Espoon kuoroviikoilla 12-15.10.2012 ja keskustelin Katajavuoren kanssa opinnäytetyöstäni ja sen aiheesta. Tässä vaiheessa en ollut vielä varma aiheeni täydestä rajauksesta, mutta kuulin, että Katajavuori on itse tehnyt suuren downshiftauksen elämässään, sillä hän on työskennellyt aiemmin yksityisellä sektorilla kansainvälisessä yrityksessä. Kerroin Katajavuorelle alustavasta opinnäytetyön aiheestani, ja siihen Katajavuori kommentoi, että aiheeni on mielenkiintoinen mutta haastava. Hän koki kulttuurialalle siirtymisen helpotuksena entiseltä, paljon kiireisemmältä alaltaan. Haastattelupyyntöni Katajavuori vastasi oitis, että hän on "downshiftaamisen guru" ja mielellään vastaisi kysymyksiin rauhassa ja kirjallisesti. Hän myös innostui siitä, että pääsisi purkamaan ajatuksiaan paperille omin sanoin "lähes romaanin" muodossa.

Kulttuurituottaja Sanna-Maria Halttusen kanssa aloitin keskustelun opinnäytetyöni aiheesta ja tiedustelin olisiko Halttusella kiinnostusta kertoa omista kokemuksistaan Es-

poo Cinén toiminnanjohtajana ja siirtymisestäään Amsterdamiin uusille, tuntemattomille vesille. Halusin tietää, oliko Halttusella kenties pyrkimyksiä hidastaa elämässään.

Haluan painottaa, että valitsin tuottajia opinnäytetyöhöni en vain heidän hidastamisorientaatioon perustuen vaan myös heidän kulttuuritapahtumiensa kautta. Päivi Kulo työskentelee Suomen Kansallisoopperalla kuoro- ja konserttisihteerinä. Halusin haastatella Kuloa hänen kokemuksistaan Suomen Kansallisoopperassa. Kun kerroin Kulolle aiheestani, hän kertoi, että hänestä se kuulosti kovin vaikealta, mutta hän mielellään vastaisi kysymyksiin kirjallisesti antamani taustamateriaalin avulla.

Opiskellessani vuonna 2006 Paimion kansanopistossa Pop&Rock -linjalla kulttuurituottaja Mika Hartikainen opetti minulle tapahtumantuottamisen alkeita. Hartikainen oli opettajana innostava ja läsnä oppilailleen. Hän kertoi avoimesti henkilökohtaisista jaksamisen haasteistaan tuottajana ja painotti omien jaksamisen rajojen tunnistamista. Hartikainen on uransa aikana toiminut tuottajana useille näyttelyille, tempauksille ja klubeille. Hartikainen on ollut mm. Maasto Recordsin toinen perustaja, muusikko ja tuottaja. Hartikainen on toiminut myös Turussa ja Porissa perustamansa Klubigallerian toiminnanjohtajana ja kuraattorina sekä on toiminut klubi-isäntänä Naantalin Valborgissa. Hartikainen on toiminut dj:nä ja toimii tälläkin hetkellä taidevalokuvaajana järjestäen aktiivisesti valokuvanäyttelyitään.

Yhteydenpitomme Hartikaisen kanssa haastattelun merkeissä oli mielenkiintoista, sillä yksisuuntaisen kysymys -vastaus asetelman sijaan Hartikainen syötti minulle uutta taustamateriaalia ja laajensi näkökulmaani. Minun tuli antaa kysymysteni elää ja uudistua tilanteessa aivan kuten antropologisessa tutkimustavassa on tapana. Esimerkiksi Hartikainen esitteli minulle Mihaly Csikszentmihalyin teosta Flow - Elämän virta. Teoksessa Csikszentmihalyi tutkii, millaisissa tilanteissa ihminen nauttii olemassaolostaan ja kokee syvää iloa. Minkälainen hetki luo flow-tilan, jolle tyypillistä on intensiivinen keskittyminen ja ajantajun menettäminen. (Csikszentmihalyi 2005)

5.4 Terapia -klubi

Saadakseni syvällisemmän käsityksen opinnäytetyöni aiheesta, päätin jalkauttaa itseni hitaan tapahtuman tuottamiseen. Hitaan tapahtuman pilottiprojektina tarkastelen syksyllä 2012 kanssa perustamaani Terapia-klubia. Terapia-klubin toisena hostina ja vakio dj:na toimii Anssi Järvinen. Haluan reflektoida aiheitani Terapiian kautta niin, että voin

kehittää sitä opinnäytetyöni tuloksien avulla. Terapia-klubin tarkoituksena on antaa kävijälle terapeuttinen pysähtymisen kokemus musiikin ja kulttuurin kautta. Terapia-klubi antaa minulle käytännöllisen työkalun tarkastella hidasta tapahtumaa oman tekemisen kautta.

Terapia-klubin tekemisessä olen saanut itsenäisesti kehittää hitaan tapahtuman ideaa alusta asti sekä huolehtia kuukausittaisen klubin vaiheista ohjelman suunnittelusta, tuotantoon ja markkinointiin. Erityinen piirre oman oppimisen näkökulmasta on se, että Terapia-klubi antaa minulle mahdollisuuden pohtia ravintolaympäristössä erilaisia hitaita tuotannollisia ratkaisuja moniaistisesta kokemuksesta todelliseen yleisötyöhön. Tämän opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena on auttaa minua kehittämään Terapia-klubia kävijälähtöisesti hitaiden arvojen ja pyrkimysten pohjalta.

6 Slow Event – hidas tapahtuma

Tässä luvussa esittelen tulokset sellaisena kuin ne sain ja niiden perusteella pyrin vastaamaan tutkimuskysymyksiini. Ensimmäiseksi käsittelen elämäntapakirjallisuuden ja blogien avulla laatimaani käsitekarttaa. Seuraavassa luvussa 6.1 avaan kävijöiden ja tuottajien omaa henkilökohtaista hidastamiseen liittyvää orientaatiota. Luvussa 6.2 tapahtuman prosessit siirtyvät keskiöön sekä tuottajan että kävijän näkökulmasta.

Opinnäytetyössäni kaivaudun hidastamiseen ja kohtuullistamiseen liittyviin blogeihin, sanomalehtikirjoitteluun sekä elämäntapakirjallisuuteen. Hidasta elämää-internetsivuston (Hidasta elämää 2013) blogivalikoima oli aiheesta Suomen laajin, ja hain avainsanoja suoraan sivuston listauksesta.

[asenne](#) [downshifting](#) [energia](#) [esittely](#) **hidas elä-**

mähidastaminen [hyvinvointijooga](#) **keskiviikkokolumni**

[errätys](#) [kiire](#) [kiireettömyys](#) [kiitollisuus](#) [kilpailu](#) [kohtaaminen](#) **kolumni** [kuva-aatos](#) [käsi-](#)

[työt](#) [Laaja kulma](#) [luomu](#) [luonto](#) **läsnäolo** [meditaatio](#) [muutos](#) [NLP](#) [Oivalluksia](#) [onnellisuus](#)

[Onnen äärellä](#) [Punainen tupa](#) [puutarharakkaus](#) [reseptit](#) [Rosala](#) [Sarastussisustus](#) **stressi**

[tarinat](#) [terveystunteet](#) [tuunaus](#) **työtyöelämä** [työ](#) [tulevaisuudessa](#) [vanhat huonekalut](#)

[yrittäjäyys](#)

Kuva 2: Hidasta elämää -blogin avainsanat eli tagit (Hidasta elämää 2013)

Aloitin laajan ilmiökartan laatimisen aineistolähtöisesti Hidasta elämää -sivuston hidastajien käyttämistä tageista eli avainsanoista sekä Helsingin Sanomien kirjoituksissa nopeilla hauilla löytyneistä käsitteistä. Hakusanoina käytin: Slow Life, downshifting, hidastaminen, leppoistaminen, ajanhallinta, kohtuullistaminen, kiire, onnellisuus, elämys, jotta saisin käsityksen ilmiöstä. Sen jälkeen laajensin ja arvotin ilmiökartan sanastoja elämäntapaoppaiden avulla, joiksi valitsin hidastamisen ja kohtuullistamisen äänekäimpien kirjailijoiden teoksia mm:

Carl Honoré 2005: Slow - Elä hitaammin!

Timo Kopomaa 2009: Leppoistamisen tekniikat

John Naish 2008: Enough

Tom Hodgkinson 2006: Vapauden ylistys

Carl Honoré on tunnetuin, kansainvälistä huomiota saanut hitauden puolestapuhuja. Kirjassaan Slow-Elä hitaammin! Honoré pohtii hitautta historian ja tieteen siivittämänä ja keskustelee lukijansa kanssa aikansa neuroosista: kiireestä. Honoré on hyvin perillä Slow-liikkeen synnystä ja sen kasvusta – hän tapaa liikkeen aktivisteja ja avaa keskustelujaan lukijalle. Hän tarkastelee kirjassaan Slow-liikkeen suurimpia osa-alueita hitaasta elämäntavasta ruokaan, perheeseen, työhön ja vapaa-aikaan. Honoré pohjaa ajatuksiaan ajankohtaisiin tilastoihin ajankäytöstä ja kulutuksesta. Kirjassaan hän painottaa lukijalle laatua määrän edelle ja korostaa henkilökohtaisen tasapainon etsimisen merkitystä.

Tutkija Timo Kopomaa on antanut suomalaiselle leppoistamiselle äänen. Kirjassaan *Leppoistamisen tekniikat*, Kopomaa käy läpi työelämän paineita ja konkreettisia tapoja irrottautua kiireen ja stressin ikeestä. Kopomaa sanookin kirjassaan, että viisain kirjoittamansa ohje on, että hidastamisyrittäminen voi lujittaa valiten yhden arkisen asian, jonka parissa toteutuu kiireetön luonnollinen rytmi. (Kopomaa 2009, 7). Kirjassaan Kopomaa myös käsittelee aiheeseen liittyvää termistöä laajasti ja kuvaa hitaita tiloja ja toimintatapoja arjen hitaina elämyksinä. Kopomaan mielestä yksi parhaimmista tavoista leppoistaa on ohjelmallinen vetäytyminen. Esimerkkejä ohjelmallisesta vetäytymisestä ovat pyhiinvaellus, retriitti ja mietiskely (Kopomaa 2009, 10)

John Naishin *Enough – Breaking Free from the World of Excess* (2008) oli valitsemastani kirjallisuudesta täräyttävien. Naish ei anna lukijalleen armoa analyttisellä ja yhteiskuntaa kriittisesti ruotivalla tyylillään. Naish on vakuuttunut, että juuri kohtuuttomuus ja ahneus on syynä maailmanlaajuiseen pahoinvointiin niin henkilökohtaisella tasolla kuin globaalina kriisinä. Ainoa tapa ihmiskunnan selviytymiseen on harjoittaa ”enoughnism” kohtuullisuutta kaikilla elämän osa-alueilla tietotulvasta hysteriseen kuluttamiseen. Naish osoittaa teoksessaan, kuinka ihmisen biologinen historia on kehittänyt ihmisestä ahneen kuluttajan, ja kuinka ihmiskunnan tulisi kehittyä evoluutiossaan uudelle, kohtuullisuuden aikakaudelle.

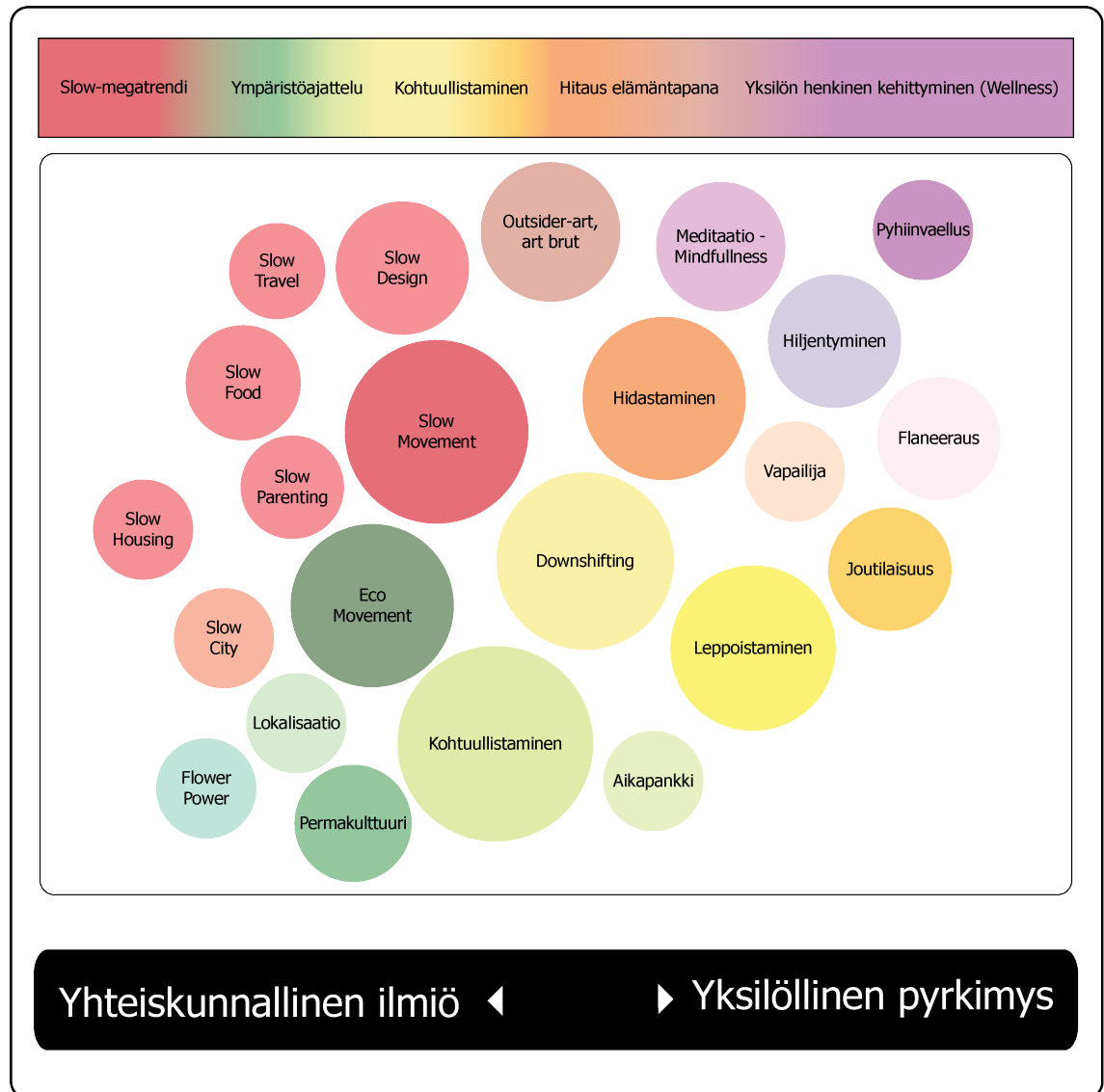
Toimittaja Tom Hodgkinson on elämäntapa-anarkisti, joka ruoskii länsimaista työ- ja kulutusmoraalia kirjassaan *Vapauden ylistys* (2006). Hän ihannoii keskiaikaista elämäntapaa ja halveksuu byrokraattisia yhteiskunnan rakenteita. Hodgkinson nostaa kyläyhteisön päätöksenteon ja yksilön vapauden holhousyhteiskunnan yläpuolelle ja kritisoi demokratiaa vapauden verhoksi. Hän haluaisi palata takaisin omavaraisuuteen ja itsenäisyyteen, jossa kaikki työ on samanarvoista ja jossa elämäniloille ja puuhastelulle jäisi enemmän aikaa. Hodgkinson kehottaa hyppyyn pois oravanpyörästä: leikkaa luotokortit kahtia ja heitä rannekellosi pois!

Elämäntapakirjallisuuskatsaus syvensi huomattavasti opinnäytetyöni näkökulmia. Kaikissa kirjoissa kiire ja kulutus kulkivat käsi kädessä ja niistä seurasi kärsimystä niin yksilö- kuin yhteisötasollakin. Liikalihavuus, ilmaston lämpeneminen, stressi ovat kaikki seurausta nopeasta ja kuluttavasta maailmasta, jossa mihinkään ei ole tarpeeksi aikaa. Elämäntapakirjallisuuden avulla hidastamisen ilmiöt saivat arvoihin ja pyrkimyksiin nojaavan viitekehyksen.

Tein listan kohtaamistani hidastamiseen liittyvistä termeistä ja ilmiöistä. Kun ideat, termit ja ilmiöt alkoivat hahmottumaan paperille, pohdin, mitä arvoja kaikkien näiden sanojen takana piilee ja millaisilla painotuksilla. Tämän hahmottamiseen käytin värejä: punaisia sävyjä kuvaamaan Slow-megatrendin eri suuntauksia yhteiskunnallisina ilmiöinä, oranssia ja keltaista väriä hidastamiseen yksilön elämäntapana, keltavihreän sävyjä kohtuullistamiseen ja vihreän sävyjä ekologiseen ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvissä ilmiöissä. Violetit sävyt kuvaavat yksilön henkisen kehittämisen trendejä, jotka tuottajan tulisi lukea signaalina kehittää elämispalveluitaan todella elämänlaatua parantaviksi (Wellness).

Ilmiökartoitus vaati tekijältään luovuutta ja rohkeutta, sillä eri sanat sisälsivät useampia arvoja, ja pyrin tuomaan niitä esiin sävyn valinnalla kuten mitä vihreämpi arvo sanan takana sitä vihreämpi värisävy. Esimerkiksi kohtuullisuuteen pyrkimisessä takana on sekä työnteon kohtuullistaminen että kulutuksen vähentäminen ekologisenä arvona. Ratkaisin ongelman valitsemalla keltavihreän sävyn.

Ilmiökartassa on arvojen lisäksi toinen muuttuja: pyrkimys yhteiskunnallisella ja yksilöllisellä tasolla. Tätä muuttujaa kuvaa kuvion alla oleva nuoli, joka osoittaa vasemmalta oikealle yhteisöstä yksilöön.

Kuvio 2: Dokumenttianalyysin avulla tuotettu ilmiökartta

Ilmiökartta ei ole tarkkaa ilmiöiden segmentointia ilmiön koon tai yleisyyden mukaan, vaan se on lukijalle suuntaa antava väline helpottamaan opinnäytetyössäni esiintuomien eri arvojen ja niistä seuraavien pyrkimysten hahmottamista. Ilmiökartta toimi minulle työkaluna, jonka avulla pystyin hahmottamaan eri ilmiöiden takana olevia arvoja kolmeen suurempaan pyrkimykseen: elämänrytmin hidastaminen yhteiskunnallisella (esim. Slow City) ja henkilökohtaisella tasolla (esim. hidastaminen), työn ja kulutuksen kohtuullistaminen (esim. downshifting), sekä ekologinen (esim. ympäristöliike) ja sosiaalinen vastuu (esim. yhteisöllisyys). Ilmiökartan avulla pystyin rajaamaan opinnäytetyössäni käsiteltävät arvot kolmeen pyrkimykseen:

1. Hidastaminen

2. Kohtuullistaminen

3. Ekologinen ja sosiaalinen vastuu

Näen potentiaalia siinä, että kulttuuritapahtumilla on paljon annettavaa hidastajalle, sillä jokainen pyrkimys on mahdollista ottaa huomioon tapahtuman arvoketjussa. Käsitän tapahtuman arvoketjuun kuuluvan useita prosesseja suunnittelusta, toteutukseen ja markkinointiin. Mielestäni on mahdollista toteuttaa ilmiökartassa olevia pyrkimyksiä tapahtuman arvoketjun eri osasissa, ja juuri tähän opinnäytetyöni antaakin konkreettisia vastauksia luvussa 7. ”kymmenen vinkkiä tuottajalle” osiossa.

Väitän, että kulttuuritapahtuma voi edistää kävijän hidastamisyrittämyksiä ja elämänlaatua. Näen, että tuottajalle eri hitaiden arvojen ja niistä seuraavien pyrkimysten tunteminen, tuo lisäarvoa kulttuuritapahtumalle. Tämä lisäarvo tulisi hyödyntää niin, että kävijä todella tunnistaa arvot kaikkien tapahtuman arvoketjun prosessien takana ja kokee, että tapahtuma ottaa kävijän pyrkimykset huomioon. Tämä on kokonaisuudessaan niin kulttuuritapahtuman positiivista markkinointia kuin konkreettista kävijän palvelua. Tulevaisuudessa arvoketjut tuotannon ja kuluttajan välillä voivat hämärtyä niin, että kuluttajat osallistuvat jo tuotantoprosessiin. Myös rajapyykit kävijän, tuottajan ja ohjelman välillä horjuvat, kun uusia luomisympäristöjä syntyy yhteisöllisyyden pohjalta. Tämä seikka mahdollistaa uuden, läpinäkyvän organisaatiomallin, jossa yhteiset arvot, pyrkimykset sekä etiikka ohjaavat toimintaa.

6.1 Kävijöiden ja tuottajien hidastamisorientaatio

Opinnäytetyössä halusin tuoda esiin mahdollisimman konkreettisia tuloksia helppoluokisesta. Pyrin luomaan dialogia kävijän ja tuottajien välille alla listatuista teemoista. Itse pyrin toimimaan vain tiedon analysoijana ja välittäjänä, mutta tiedostan myös osuuteni tuloksia arvottavana tahona. Mielestäni seuraavat rehelliset kommentit ja tarinat avaavat enemmän tuloksiani, kuin että olisin yrittänyt vain itse selittää niitä auki. Lukijan kannalta oli selkeintä, että asettelin kävijän ja tuottajan näkemykset rinnakkain ja antaisin näin myös lukijalle mahdollisuuden tulkita tietoa puhtaimmillaan.

Hidastaminen

Kävijä

Oon yrittänyt sellasta slowdownia vetää, et on **aikaa nautiskella** vaikka aurinkoisesta syksykävelyretkestä, jos siltä tuntuu. (Haastateltava 4 7.10.2011)

Oma elämä on viime aikoina hidastunut lapsen saamisen myötä ainakin hetkellisesti. (Haastateltava 5 31.10.2011)

Tärkeä teema nykyisessä maailmanjärjestyksessä. (Haastateltava 5 31.10.2011)

Meditoin säännöllisesti, se auttaa jaksamaan vaikka olisi töistä väsynyt. (Haastateltava 11 1.11.2011)

Kiire on huonoa **organisointia** (Haastateltava 13 1.11.2011)

Olen pyrkinyt aika ajoin hidastamaan elämänrytmiäni, käyn leffassa tai kirjastossa (Haastateltava x 20.10.2011)

Tuottaja

Longboard harrastuksen myötä olen oppinut **elämään huolettomammin** vapauden flowssa, jossa kelloa katsotaan yhä harvemmin. (Hartikainen 12.2.2013)

Sinänsä tuon hidastamisen kanssa on vähän niin ja näin. Saan hektisen elämän aikaiseksi lasten kanssa: harrastusrumban pyörittämiseen todella vaaditaan tuottajan taitoja, jotta kaikki osapuolet ovat oikeaan aikaan oikeassa paikassa. (Katajavuori 11.2.2013)

Festivaalityössä monesti ajatellaan että siellä nyt vain on kiire, mutta koska kiireen takia työ on kovin kuluttavaa olisi hyvä miettiä miten sitä voisi vähentää (Halttunen 8.2.2013)

Mikään ei luo kiirettä ja paniikkia helpommin kuin se, että **aikataulu tökkii**. (Halttunen 8.2.2013)

Mielestäni jo lyhytkin kulttuurielämys voi antaa hengähdystauon omassa elämässä. (Kulo 12.2.2013)

Hidastaminen oli monelle sidottu elämäntapaan ja konkreettisiin tekoihin myös elämyksiin. Harrastaminen koettiin tärkeäksi hidastamisen keinoksi, samoin oman ajan ottaminen. Hidastaminen tai Slow olivat monille tuttuja käsitteitä, ja monet haaveilivatkin hitaammasta elämäntavasta mutta kokivat sen vaikeaksi arjen kiireiden keskellä. Hitauden vastakohtaksi määriteltiin kiire, jota tulisi hallita organisoimalla elämää paremmin. Esimerkiksi meditaatio, jooga ja kävelyt edustivat hitaita tapoja rentoutua.

Kun haastatteluissa puhuttiin työn kuormittavuudesta ja sen seurauksista, tulkitsin ne kohtuullisuuden kehukseen. Työn ja vapaa-ajan tasapainottaminen ja kulutuksen kohtuullistaminen puhuttelivat paljon haastateltaviani.

Kohtuullistaminen

Kävijä

Olen myös ollut monia vuosia **osa-aikaisesti työssä** saadakseni enemmän omaa aikaa. (Haastateltava 8 20.10.2011)

Mä oon opiskelija, mul on ehkä töitä n. keran viikossa, se ehkä sopii teemaan aika hyvin. Enpähän juokse missään **oravanpyörässä** (Haastateltava 1 7.10.2011)

Haaveilen et joskus tekisin **downshiftingii** mut sit käytännössä ku on **opiskelija** ja on mielenkiintoisia projekteja koulussa ja sit et täytyy kokoajan tehdä töitä et elää niin sit sitä kokoa ajan tekee vaan enemmän ja enemmän (Haastateltava 3 7.10.2011)

Yhteiskunnassa on aika voimakas trendi, et ihmisten **pitää olla tehokkaampia** ja tehdä koko ajan enemmän (Haastateltava 3 7.10.2011)

Työskentelen kesät festivaaleilla **vapaaehtoisena** niin ei tarvii maksaa lipuista (Haastateltava 10 21.10.2011)
Kohtuullinen kulutus on jo pidempään ollut itsestään selvä osa omaa olemista, rahaa ei törsätä turhiin asioihin (Haastateltava 5 31.10.2011)

Hyvä ettei sinne ollut sisäänpääsymaksua, edes narikka **ei maksanut mitään**. (Haastateltava 13 1.11.2011)

Ottamalla enemmän vapaata ja yrittämällä olla **tekemättä tarpeetonta** ja ylimääräistä. (Haastateltava 8 20.10.2011)

Tuottaja

Työajat ovat kyllä pysyneet kohtuullisempina julkisen -ja 3. sektorin puolella. Hektisyys ei ole mitään verrattuna liike maailman tahtiin! Stressistä ei voi puhua, jos vertaa paineisiin, joita koin ”entisessä elämässäni” (Katajavuori 11.2.2013)

Hollannissa monet ihmiset tekevät nelipäiväistä tai muulla tavoin **lyhennettyä työviikkoa** ja sellainen voisi kiinnostaa, jos se tulevassa työpaikassa on vain mahdollista (Halttunen 8.2.2013)

Jäin hoito- ja äitiysvapaalle pitkiä päiviä vaatineesta työstäni. Jo siinä vaiheessa iti ajatus, etten välttämättä palaan takaisin samaan työhön. Vuoden 2006 alussa hankkiuduinkin sitten **opiskelemaan** kulttuurituottajaksi (Katajavuori 11.2.2013)

”Sain vakavan **burn outin** ja sen jälkeen olen tehnyt maksimissaan 3 - 5 tunnin pituisia työpäiviä joitakin poikkeuksia lukuunottamatta. (Hartikainen 10.2.2013)

Oopperaa ei yleensä ajatella elämyksenä johon mentäisiin silloin kun kohtuullistetaan kulutusta. Valitettavasti **oopperalla on yhä kalliin kulttuurielämyksen maine**, vaikka halvimmat liput ovat elokuvalippujen hintaisia. (Kulo 12.2.2013)

Ehkä yksi vaihtoehto voisi olla ”**Kiireetömän festarikävijän sarjakortti**” (Halttunen 8.12.2013)

Tuottajilla on usein taloudellinen vastuu tapahtumasta. Tämä koettiin ristiriitana kohtuullistamisen ja tapahtuman tuottavuuden näkökulmasta. Miten tapahtuma voisi olla ilmainen tai halpa, kun lipputuloilla katetaan tapahtuman kuluja ja pyritään voittoon? Ehkä tässä kohtaa olisin odottanut enemmän vaihtoehtoisia näkökulmia tapahtuman kulu - ja tulorakenteeseen. Vapaaehtoisuus nousi kävijöiden keskuudessa esiin tapana kohtuullistaa kulutusta, mutta tuottajat eivät nostaneet tätä esiin voimavarana, vaihto-

ehtona rahanvaihtoon. Voisiko vapaaehtoisuudesta löytyä vielä uusia tasoja kohtuullistamaan niin tuottajien työmäärää kuin kävijöiden kulutusta? Tuottajien puolelta esimerkiksi oheistuotteiden haluttiin olevan mahdollisimman laadukkaita ja eettisen tarkastelun kestäviä. Riski tulee oheistuotteiden menekistä tuottajalle. Suostuuko kuluttaja ostamaan kalliimman tuotteen reilun kaupan nimissä?

Ekologinen ja sosiaalinen vastuu

Mietin tarkoin, mitä oikeasti tarvitsen ja kierrän paljon **kirpputoreja**, joista voisi löytää etsimäni käytettynä, ettei aina tarvitsisi ostaa uutena. (Haastateltava 6 21.10.2011)

Esimerkiksi **kierrätyksen**, vanhan korjaamisen ja järkevän **kasvisruokavalion** muodossa. (Haastateltava 5 31.10.2011)

Yllätyin, että ruokailussa tarjolla oli sikaa. Oletin, että rauhoittumiseen kuuluisi **kasvisruoka** eli keventäminen. (Haastateltava 14 1.11.2011)

En käytä autoa eikä mun mielestä keskustassa pitäis käyttää ollenkaa. Ilmanlaatu on mennyt niin huonoksi ja sitte pyörää käytän mahdollisimman paljon ja yritän paljon käyttää **kotimaisia ja läheltä tuotuja** vihanneksia. (Haastateltava 4 7.10.2011)

Ympäristöasioiden huomioiminen on seikka, joka vaatisi vähän enemmän miettimistä ja joissa varmasti olisi parantamisen varaa. (Katajavuori 11.2.2013)

Tärkeää olisi tukea yksityisyrittäjiä ja kivi- ja kalikkeita ja tuoda heidän toimintaa esiin. (Hartikainen 16.2.2013)

Kansallisooppera on keskeisen sijainnin vuoksi hyvien kulkuyhteyksien varrella, joten autoa ei välttämättä tarvita. (Kulo 12.2.2013)

Kansallisooppera ottaa huomioon ympäristöasiat työskentelytavoissaan ja sille on myönnetty **Ekokompassi-todistus**. (Kulo 12.2.2013)

Haastatteluissa tuli esiin usein se, että kävijän näkemys ekologisesta vastuusta konkretisoitui kulutusvalintoihin. Uuden tavaran sijaan haluttiin kierrättää, ja kasvisruokavalio koettiin ekologisimmaksi vaihtoehdoksi. Myös kotimaisuus ja paikallisuus korostuivat merkityksellisinä tekijöinä. Tuottajan näkökulmasta ekologinen ja sosiaalinen orientatio koettiin laajemmin. Yhtä mieltä oltiin siitä, että ympäristöasiat tulisi ottaa paremmin huomioon koko tuotannon arvoketjussa. Päivi Kulo nosti esiin konkreettisen, mutta kävijälle ehkä vielä vieraan Ekokompassi-todistuksen. Kulo pohtikin, miten Ekokompassia voisi hyödyntää Kansallisoopperan viestinnässä kävijälle päin. Tällä hetkellä siitä mainitaan vain internetsivuilla. Yhteisöllisyys nousi tuloksissani esiin hyvin monipuolisena käsitteenä.

Tulin tapahtumaan **yksin**. Näin tuttuja perheineen pöydissä syömässä, mutta en kehdannut tuppautua siihen. Onneksi oli istumapaikkoja riittävästi, ettei yksin tarvinnut seistä. (Haastateltava 6 21.10.2011)

Festareil just parasta on **nähä frendeit**, et välil se musaki ihan jää siin ku jää juttelee (Haastateltava 8 2.11.2011)

Olis ollu hauska kuulla, mitä soittajat olis ajatellu tästä Slow –teemasta, omasta elämästä, et mitä ne ajattelee. (Haastateltava 22 6.11.2011)

Yhteisöllisyys kiteytyy mielestäni oopperassa esityksen lopussa juuri ennen aplodien alkua ja niiden aikana. Ennen aplodeja on usein hetkellinen hiljaisuus, jolloin voi tuntea muiden yleisössä olevien tunnetilan. (Kulo 12.2.2013)

Oopperamusikilla on paljon innostuneita ystäviä, jotka esimerkiksi keskustelevat aiheesta internetissä ja muodostavat myös **kansainvälisiä yhteisöjä**. (Kulo 12.2.2013)

Tuottajat voisivat käyttää enemmän aikaa yleisön ja työntekijöiden kanssa **juttelemiseen**. Siivoojat, keittiöhenkilökunta ja roudarit voisivat ilahtua, kun johdosta tultaisiin jutustelemaan heidän kanssaan ja osoitetaan arvostusta myös heidän työtään kohtaan.” (Hartikainen 10.2.2013)

Kävijän kohdalla yhteisöllisyys nähtiin ystävien tapaamisena tai vuorovaikutuksena esimerkiksi artistin ja yleisön kesken. Olemalla osa suurta yleisömassaa koettiin yhdeksi yhteisölliseksi kokemukseksi. Myös yksinäisyyden kokemus nousi esiin kävijähaastatteluissa. Tuottajien puolelta yhteisöllisyys koettiin sulautumisena yleisöön, mutta myös kulttuurin ympärille muodostuneet nettiyhteisöt koettiin yhteisöllisyydeksi. Lisäksi henkilökunnan huomioiminen ja arvostus nähtiin yhdeksi tuottajan sosiaalisiksi vastuiksi. Työntekijöiden työssä viihtymisestä huolehtiminen oli tärkeää esimiesasemassa olevalle tuottajalle. Vapaaehtoisten kohdalla tämä oli vielä korostetummassa asemassa.

6.2 Tapahtuma hitaana elämyksenä kävijän ja tuottajan näkökulmasta

Tämä luku käsittelee hidasta elämystä ja siihen vaikuttavia puitteita. Seuraavissa kappaleissa käydään läpi viiden tuokiopisteen ja niihin liittyvien pyrkimysten kautta, mitkä asiat vaikuttavat hitaan elämyksen syntyyn.

Ohjelma -> hitaan elämyksen katalysaattori

Kävijä

Koin jonkinlaista sisäistä **rauhottumista**. Suurimpana syynä varmaankin reggae ja letkeys. (Haastateltava 5 31.10.2011)

Mä oon kokenu elämyksen, must toi keikka oli ihan mahtava, ja mulla oli **tosi hyvä olo** ja mua hymyilytti koko ajan (Haastateltava 2 7.10.2011)

Musiikki on **menevää** ja afrikkalainen kulttuuri, et ihmiset tanssii kovasti (Haastateltava 3 7.10.2011)

Musiikkina käyttäisin **akustista**, se on rauhallisempaa. (Haastateltava 6 21.10.2011)

Musiikki oli myös hieman liian nopeaa, jos ajatuksena on hakea hidastamista ja hidastumista (Haastateltava 7, 21.10.2011)

Tuottaja

Oopperaan tullaan ajan kanssa ja keskitytään itse tapahtumaan. Yleisössä joutuu myös istumaan paikallaan hiljaa ja **rauhottumaan** joko kulttuurielämykseen - tai mahdollisesti omiin ajatuksiinsa. (Kulo 12.2.2013)

Tapahtumaan voisi yleisesti sisällyttää **toimintoja, jotka hidastavat nopeita rytmejä**. Tavat voivat liittyä harrastuksiin kuten esim. jooga, pilates, meditaatiot (mindfulness) tai parkour, teeseremoniat, hiljaiset luontokävelyt, lintujen ja kaupunkikasvien tunnistusretket, voimauttava musiikki ja valokuvaus, tanssiminen tai pelit, leikit ja tarinankerronta (Hartikainen 10.2.2013)

Ulkomaailman **huolet unohtuvat hyvän musiikin ja taitavan esittämisen äärellä**. (Katajavuori 11.2.2013)

Oheisohjelmaksi voisi tuottaa jonkinlaisen **ruokapalvelun, joka perehtyisi slow-food asialle**, esimerkiksi ruoka-aiheisen elokuvan jälkeen. (Halttunen 8.12.2013)

Edellisissä sitaateissa huomaa, kuinka ohjelma painottuu kävijän ja tuottajan kesken. Kävijä pohtii ohjelmaa usein sen laadun kautta: nopeuden, tyylin ja genren. Tuottaja taas mieltää ohjelman kokonaisvaltaisemmin sen toiminnan kautta. Ehdotetaan konkreettisia ohjelmanumeroita ja tempauksia. Myös elämys nousee tuottajien ja kävijöiden vastauksissa. Molemmat kuvailivat tunnetiloja, joita ohjelma synnytti: iloa, hyvää oloa, nautintoa rauhoittumista ja keskittymistä. Kävijöiden kohdalla ohjelmaan oltiin myös joskus pettyneitä. Tätä asiaa tuottajat eivät tuoneet esille. Tapahtuman kävijällä ei ole useinkaan vaihto tai palautusoikeutta, jos ohjelma ei miellyttänyt. Miten tuottaja suhtautuu negatiiviseen palautteeseen kävijöiltä, kun kyseessä on ohjelman laatu?

Tila ja puitteet -> yhteisöllisyyden mahdollistaja

Hyvä kombinaatio sitä et on **istumapaikkoja mistä näkee keikan** ja sit **tanssijoi-
lekin** oli reilusti **tilaa** (Haastateltava 3
7.10.2011)

Pöytäryhmät olivat mukavasti seurueel-
lemme (Haastateltava 9 20.10.2011)

Kyllähän **ystävän kanssa** ja hyvän musii-
kin, ruuan ja viinilasin äärelle istuminen
aina hyvältä tuntuu ja antaa mahdollisuu-
den olla vaan ja jutella. (Haastateltava 13
30.10.2011)

Musiikki tuli liian lujaa pöytiin, jos tavoit-
teena olisi ollut **keskustelu ruokailun ja
hyvän musiikin yhteydessä**. (Haastatel-
tava 11 22.10.2011)

Minulla oli monta tuttua, jotka eivät sen
vuoksi voineet lähteä mukaan, koska he
olivat **alaikäisiä**. (Haastateltava 16
1.11.2011)

Itse oopperan aikana ei voi keskustella
vierustoverin kanssa ja harvemmin väli-
ajalla tai esityksen jälkeen keskustele
muiden paikalla olleiden tuntemattomien
kanssa. Tällaiseen kannustaisi ehkä **vä-
hemmän muodollinen ympäristö** (Kulo
12.2.2013)

Erilaiset **kohtaamispaikat** festivaaleilla ja
mahdolliset erilaiset **chill out -tilat** voisi-
vat myös toimia. Erilaisia paikkoja, joissa
ihmisillä olisi helppo tavata toisiaan (Halt-
tunen 8.2.2013)

Konsertin yhteydessä **samanmieliset
ihmiset kohtaavat toisiaan**. Tätä koh-
taamista voidaan tukea sillä, että tila sallii
ja kannustaa yhteydenpitoon muun kon-
serttiyleisön kanssa (ennen, väliajalla ja
jälkeen) eikä sieltä olla heti hätyyttämässä
narikoille ja ulos pakkaseen. (Katajavuori
11.2.2013)

Tapahtuman tilat ja puitteet kuten esimerkiksi kalustus ja palvelut olivat tärkeitä kävijöil-
le. Kokonaisvaltainen kokemus on pienestä kiinni. Jos kävijä ei löydä esimerkiksi istu-
mapaikkaa tai tanssitilaa, elämys voi olla kokonaisuudessaan heikompi. Tilojen tulisi
mahdollistaa keskittynyt ohjelman seuraaminen sekä mahdollisuus seurusteluun. Tuot-
tajat näkivät tämän selkeästi konkreettisina puitteina, palveluina ja kohtaamispisteinä ja
esimerkiksi ajanvietteenä ohjelman välillä aulatiloiissa. Tuottajan tulisi taata tarpeeksi
kalustoa, palveluita ja aikaa, jotta tilat tukisivat rentoa kohtaamista.

Tila ja somistus -> hitaan tunnelman tuoja

Tääl oli sellanen tosi rauhallinen tunnel-
ma, **kynttilät** pöydällä ja kyl täs rentoutu
(Haastateltava 1 7.10.2011)

Rytmikorjaamon **isossa tilassa** tällainen
kynttilä, **rauhottumis meininki ei toimi-
nut**. (Haastateltava 6 21.10.2011)

Kokonaisvaltaisuus oli valaisua, videoo,
pöytiä ja kynttilöitä ja luotu tunnelma tästä
tilasta ja tästä illasta. Siit välitty se
downshifting (Haastateltava 4 7.10. 2011)

Kävijä voi katsella **sisustus kuvia** tai
maalauksia, paikan sisustusarkkitehtuu-
ria, **koululaisten piirustuksia** tai maise-
mia ikkunasta sen sijaan, että kärsimättö-
mästi jonottaisi takkia pitkän aikaa narikas-
ta. Jonotusta voisi elävöittää lyhyillä sir-
kus-, tanssi-, musiikki- tai piiloteatteri-
estyksillä” (Hartikainen 10.2.2013)

Kaikenlaisten **jonojen vähentäminen tuo
rennompaa tunnelmaa** (Halttunen
8.2.2013)

Kokonaisvaltainen elämys koostui kävijän näkökulmasta ruoan ja musiikin lisäksi tilasta ja sen huokumasta tunnelmasta. Liian iso tila pilasi tunnelmaa. Hitaaseen elämykseen liitettiin kävijän näkökulmasta usein tilan intiimiys ja pehmeä kynttilän valo. Tuottajan näkökulmasta kriittiseksi nousi tilan somistus ja tilasta johtuvat jonot. Jonotus oli tuottajien näkökulmasta yksi suurimmista kiireen tuntua lisäävistä tekijöistä.

Tarjoilu ja oheistuotteet -> ekologinen vastuu

Vegee ja paikallisia kokkeja tekee jotain pientä safkaa (Haastateltava 1 7.10.2011)

Tuotteitahan voi tapahtumien tuottajat itse maistella ja ostaa vaikka Ruohonjuuresta tai Ekolosta tai muista **luomuliikkeistä**. (Hartikainen 16.2.2013)

Luulisi, että slowhon kuuluisi **kasvisruokaa**. (Haastateltava 11 1.11.2011)

Bajamajoissa olisi tärkeää olla **luontoystävällistä biohajoavaa** pesuainetta ja mielellään **Suomessa valmistettua**. (Hartikainen 16.2.2013)

Kävijöiden kohdalla ruoka vaikutti tärkeältä asialta ekologisissa valinnoissa. Lihaa ei koettu Slow-ideologiaan kuuluvaksi, vaikka Slow Food ei olekaan määritellyt mitään ruokavaliota omakseen. Slow Food-ideologiassa painopiste on hitaassa ja laadukkaassa ruoanvalmistuksessa sekä siinä, että ruoka nautitaan rauhallisesti esimerkiksi ystävien ja läheisten seurassa. (Esim. Honoré, 2005) Slow Food on vasta-aate pikaruokakulttuurille. Tuottajat nostivat esiin luomun merkityksen tarjoiluvalinnoissa. Myös luontoystävällisyys ja kotimaisuus olivat arvoja, joiden toivottiin heijastuvan tarjoiluissa ja oheistuotteissa.

Ajankohta, aikataulut, tapahtuman kesto -> kiireettömyys

Musiikkia olisi voinut olla pitempäänkin. Toisaalta oli kiva päästä kotiin ajoissa (Haastateltava 8 20.10.2011)

Useimmat oopperat ovat vähintään kolmen tunnin pituisia ja esimerkiksi osa Wagnerin oopperoista 5-6 tunnin pituisia. Oopperaan tullaan ajan kanssa ja keskitytään itse tapahtumaan. (Kulo 12.2.2013)

Aika lyhyt keikka kyl kaks tuntia, et on niinku lyhyt tälläseen downshifting meininkiin (Haastateltava 3 7.10.2011)

Kyllä pikahidastuksia saa jo yksittäisillä biiseillä, mutta se ei ole mielestäni ihan sama asia, mitä slow -ajattelulla haetaan. (Hartikainen 16.2.2013)

Hauska et keikka oli alkuillasta (klo19) et työpäivän jälkeen voi tulla istuskelemaan (Haastateltava 3 7.10.2011)

Mahdollisimman joustava esitysaikataulu, jossa asiakkaan on mahdollisimman helppo siirtyä elokuvasta toiseen on tärkeää ja se myös lisää kiireettömyyden tunnetta. (Halttunen 8.2.2013)

Seiska on vähän liian aikasin, et jos pääsee keskimäärin viideltä töistä niin aikasintaan menee kymmenen aikaan katomaan bändiä tai yheksältä olis vielä parempi (Haastateltava 4 7.10.2011)

Tapahtuman aloitusaika on oman kokemukseni mukaan ollut jo pitkään tapahtumatuottajien keskustelun keskiössä. Tästä keskustelin myös tuottajien kanssa. Vastakkain on kaksi näkemystä: aloitetaan ohjelma aikaisemmin, jotta kävijät ehtisivät käydä tapahtumissa myös arkisin tai aloitetaan myöhemmin, jotta tapahtumapaikoilla kuten ravintoloilla olisi asiakkaita myös hiljaisempina ajankohtina kuten arkiöisin. Haastattelemillani tuottajilla heidän tapahtumansa olivat usein sidoksissa konserttitalojen käytäntöihin. Konserttitaloissa konsertit alkavat seitsemän ja kahdeksan välillä, mutta taas festivaaleilla esityksiä on pitkin päivää myöhään yöhön. Yksittäisen klubin kohdalla aloitusaika on tärkeä ottaa huomioon kävijän ja viikonpäivien suhteen. Tuottajille tapahtuman ajankohta on myös merkityksellinen taloudellisesti. Kesällä ihmisillä on eniten vapaa-aikaa, joten on kannattavaa sijoittaa tapahtumansa tuohon vuodenaikaan.

Ohjelman kestosta oltiin sitä mieltä, että hitaan tapahtuman luonteeseen kuuluu pitkä ohjelma, johon voidaan keskittyä ajan kanssa. TuOKio-klubin ohjelmaa pidettiin liian lyhyenä, ja se koettiin ristiriitaiseksi hitaan sanoman kanssa. Tuottajan perspektiivistä aikataulun tulisi olla kävijälle mahdollisimman joustava, jotta kiireetön elämys syntyisi. Siirtymiset konsertista tai elokuvasta toiseen tulisi olla jouhevia. Käytännössä tämä tarkoittaa tuottajalle tarkkaa aikataulun hallintaa, jotta viiveitä ei syntyisi, ja kävijöiden aikataulut eivät sen takia yllättäen kiristyisi.

Haastatteluissa tuli ilmi, että slow, hidastaminen ja downshiftaaminen olivat monille tuttuja sanoja yhteiskunnallisesta keskustelusta, mutta tarkempia painotuksia sanojen sisällä ei varsinaisesti tarkemmin tunnettu. Annoin keskustelun soljuu vapaasti sen luonnollisiin uomiin, pakottamatta sitä mihinkään määreisiin. Vasta analysoidessani haastatteluja pyrin määrittelemään pyrkimyksiä terminologian takana.

Useimmiten hidastaminen koettiin hyppynä pois oravanpyörästä ja runsaampana vapaa-aikana. Osa-aikainen työ koettiin edesauttavan hitaita pyrkimyksiä, myös opiskelu ja perheen parissa ajan viettäminen koettiin merkityksellisiksi ja hitaiksi teoiksi.

Keskusteluissa haastateltavien kanssa esiin nousi lisäksi kulutukseen ja ympäristöön liittyviä valintoja. Nämä arvot ilmenevät konkreettisina päätöksinä arjessa. Auton tilalle valittiin polkupyörä ja lautaselle haluttiin kotimaisia, lähellä tuotettuja vihanneksia. Nämä valintoihin vaikuttavat arvot esiintyvät teoriaosuudessa esittelemieni vihreiden ilmiöiden yhteydessä kuten Eco Movement, lokalisaatio ja permakulttuuri. Myös tila ja puitteet olivat tärkeitä kävijöille. Oliko istumapaikkoja, pöytiä ja tanssitilaa tarpeeksi? Myös musiikin volyyymi nousi usein esiin. Toivottiin mahdollisuutta sekä ohjelmaan keskittymiseen että tiloja vapaaseen seurusteluun. Tapahtuman aloitusajankohta herätti mielipiteitä suuntaan ja toiseen kävijöiden puolelta. Haluttiin olla rauhassa kotona töiden jälkeen mutta myös haluttiin ajoissa kotiin nukkumaan ja latautumaan seuraavaan työpäivään.

Puhelin - ja sähköpostihaastattelut eivät antaneet paljoakaan lisätietoa kävijöiden hidastamisorientaatiosta, vaan melko samat asiat toistuivat, mitä jo ensimmäisissä neljässä haastattelussakin tuli ilmi. Selvää oli, että sähköpostitse saaduissa vastauksissa useammin vastattiin hieman aiheen ohi kuten kritisoitiin artistin musiikkia tai sivuutettiin pohdinta kyllä tai ei vastauksilla. Tämä todisti minulle, että sähköpostihaastattelu ilman vuoropuhelua ei ole kerroksellista, kumulatiivista tiedonhankintaa vaan yksipuolista ja siten heikkolaatuisempaa aineistoa (Kananen 2010, 56).

Kuitenkaan kävijähaastattelut eivät menneet työmäärään nähden täysin hukkaan uuden tiedon hankinnassa, sillä arkojakin asioita uskallettiin nimettömänä ottaa esiin. Yksi tällainen oli yksinäisyyden kokemus ja kynnys tulla yksin tapahtumaan, jossa muut viettivät aikaa perheensä kanssa. Mielestäni tapahtumatuottajan yksi tärkeimmistä tehtävistä on toimia siltana ohjelman ja tapahtuman kokemisen välillä. Se, että kokemus on kokonaisvaltaisesti onnistunut, lepää tuottajan harteilla. Vaikka ohjelma olisi kuinka hyvä, mutta tapahtuman puitteet ovat puutteelliset, voi kävijän kokemus jäädä köyhäksi. Tuottajan haasteena onkin vastata monen, erilaisen kävijän tarpeisiin, ja tämä toteutuikin juuri konkreettisilla keinoilla kuten palveluilla, kalustuksella, somistuksella ja kävijän kuuntelemisella.

6.3 Tarinat tuottajien takana

Sanna Katajavuori työskenteli suuren yrityksen project managerina vuoteen 2004 asti. Globaalissa toimintaympäristössä suomalainen toimistoaika ei riittänyt työajaksi ja

usein kokouksia ja palavereita pidettiin aamuisin, iltaisin, viikonloppuisin ja loma-aikoina. Työ ja sen tavoitteet menivät tärkeysjärjestyksessä perhe-elämän ja harrastusten yli. Työ oli Katajavuoren mielestä kuitenkin antoisaa ja siitä sai hyvän taloudellisen kompensaation. Pienten lasten äitinä Katajavuorelle alkoi kuitenkin muodostua haasteeksi hektisen ja pitkiä päiviä vaativan työn ja perhe-elämän yhdistäminen. Hän jäikin sitten hoito- ja äitiysvapaalle työstään. Jo siinä vaiheessa itä ajatus, ettei hän välttämättä palaa takaisin samaan työhön viimeiseltä äitiyslomaltaan. Vuoden 2006 alussa Katajavuori hankkiutui opiskelemaan kulttuurituottajaksi ja ryhtyi toteuttamaan haavettaan kulttuurin puolelle siirtymisestä. Taloudellisesti hyppyään Katajavuori kuvailee idiotismiksi, mutta sisällöltään kulttuurialalla työskenteleminen on Katajavuoren mielestä mielenkiintoista - se antaa hyvää oloa. Katajavuoren mielestä tuottaja on vastuussa tapahtuman kaupallisesta menestymisestä, jossa oheistuotteiden osuus on olennaisessa osassa. Silloin on tärkeää, että myytävät tuotteet ovat laadukkaita sekä kestävät eettisen tarkastelun.

Edellisessä kappaleessa tulee esiin, kuinka tärkeää on määritellä ilmiötä ja sen sanasto, jotta haastateltavan kanssa puhuttaisiin samoista käsitteistä (ks. 9 downshifting vrt. hidastaminen). Downshiflaamisella viitataan usein juuri työn kohtuullistamiseen. Myös siitä johtuvalla sanalla downgrade viitataan konkreettisesti siihen, että henkilö omaehtoisesti astuu urakehityksessään alemmalle portaalle. Hidastamisella taas tavoitellaan asioiden tekemistä rauhallisella ja hitaalla tahdilla. Katajavuori osaa hienosti eritellä käsitteet painotusten mukaan. Vaikka Katajavuori onkin omasta mielestään esimerkillinen downshiflaaja - hidastaja hän mielestään ei ole.

Sanna-Maria Halttunen kertoi, että Hollannissa hän on tullut miettineeksi kohtuullistamista. Aikaisemmin Halttunen oli työskennellyt Espoo Cinen toiminnanjohtajana ja koki, että kiire kuului osaksi festivaalityöskentelyä niin kuluttavaa kuin se olikin. Halttunen ei usko, että koko festivaalista saisi kiireettömän eikä se hänen mielestään edes palvelisi tarkoitusta. Hänestä festivaaleilla on kuitenkin monenlaisia kävijöitä ja osa varmasti nauttiikin kiireestä ja hässäkästä, mitä festivaaleilla on. Halttusen mielestä mahdollisimman joustava esitysaikataulu, jossa asiakkaan on mahdollisimman helppo siirtyä elokuvasta toiseen on tärkeää, ja se myös lisää kiireettömyyden tunnetta. Myös tärkeää on, että festivaalin elokuvat alkavat ajallaan sekä se, että ilmoitetut kestoajat pitävät.

Mika Hartikainen on harrastanut hidastamista kokonaisvaltaisesti omassa elämässään. Hän on elänyt hidasta elämää jo vuosia, ja hitaus konkretisoituu myös Hartikaisen into-

himoisen teeharrastuksen kohdalla. Hartikainen koki burn-outin tehdessään Humakin lopputyötä vuonna 2004. Tämän jälkeen hän joutui vielä etsimään jaksamisen rajojaan kiireisellä ja paljon ylitöitä vaatineella kulttuurialalla. Hartikainen kertoi maksaneensa kovan hinnan lukuisten klubi-iltojen ja näyttelyiden järjestämisestä. Nykyisin hän pyrkii lyhyempiin työpäiviin. Hän muistuttaa, että mitä isommaksi unelmat ja kunnianhimo kasvavat, niin sitä tärkeämpää on muistaa iloita elämän pienistä ja kauniista hetkistä. Hartikaiselle on tärkeää osata nauttia jo siitä mitä omistaa eikä haalia koko ajan uutta.

Kysyttäessä ideoita hitaan tapahtuman kehittämiseen Hartikainen osoitti suurta kekseliäisyyttä. Ajatukset rönnyilivät musikaalisesta teeseremoniasta kynttilämeren keskellä järjestettäviin konsertteihin. Myös vaihtoehtoiset tapahtumapaikat kuten ekologiset farmit, jäälinnat ja järvenrannat olivat Hartikaisen mielestä varteenotettavia hitaan elämyksen kannalta.

Päivi Kulo ei kokenut hidastamista itselleen tarpeelliseksi, mutta avasi mielellään hitasta elämystä Kansallisoopperan ja oopperamusiiikin näkökulmasta. Kulo on työskennellyt viimeiset vuodet Kansallisoopperassa kuoro -ja konserttisihteerinä ja koki, että kulttuurielämys voi antaa hengähdystauon elämässä ja auttaa hidastamisessa. Erityisesti pidempi elämys kuten ooppera pakottaa irrottautumaan arjesta.

7 Pohdinta

Hidas elämys on summa kokonaisvaltaisesta panostuksesta ohjelmaan, tilaan ja markkinointiin. Terapiaklubin kohdalla halusin pohtia, millä tavalla klubia voisi kehittää. Lisäksi halusin koota kymmenen vinkkiä tuottajille, joita he voisivat hyödyntää tapahtumissaan. Toistan vielä, että mielestäni kaikki tuottajat voivat hyödyntää opinnäytetyösäni ilmeneviä vinkkejä, huolimatta siitä, mikä heidän tapahtumansa luonne on. Mielestäni mikä tahansa tapahtuma klassisesta hevikonserttiin voi sisältää hitaita prosesseja. Koska kahta samanlaista hidastajaa ei ole, ei tapahtumienkaan tarvitse olla identtisiä, jotta hitaat pyrkimykset voisivat toteutua. Seuraavia vinkkejä voi hyvin soveltaa tapahtumaan kuin tapahtumaan.

1. Kiireettömän festarikävijän sarjakortti
2. Aulaan ja narikkaan ohjelmaa, näyttelyitä tai ohjattua meditaatiota odottelun ajaksi

3. Ekokompassi - hyödynnä viestinnässä
4. Hyödynnä vapaaehtoisuus - osallista kävijä
5. Ruoki kaikkia aisteja - valot, äänet ja tuoksut
6. Suosi paikallisia tuotteita ja luomuruokaa. Huomioi kasvisvaihtoehto!
7. Vältä jonoja ja ruuhkaa - ennakoi tilan suunnittelulla
8. Luo tila hiljentymiseen
9. Riippumatoilla kävijöille chill –out-alue
10. Kalusta tapahtumasi kierrätetyillä kalusteilla. Kierrätyskeskus sponsori.

Terapia-klubin ohjelma on sidoksissa sen genreen, joka on elektroninen, bassovoittoinen rytmimusiikki sekä trip hop, mutta kuten klubin sloganeista (Tempo down or die, 00100 BPM) voi päätellä, musiikki valikoidaan elektronisen musiikin hitaammalta laidalta. Tämä ei mielestäni ole kuitenkaan riittävää klubin terapeutista konseptia silmällä pitäen. Usein toivon, että artisti tai vieraileva dj ottaisi teeman jotenkin huomioon välispiikeissään, ja tämä usein toteutuukin. Nekin kävijät, jotka ovat paikanpäällä vain sattumalta, otetaan mukaan klubin teemaan. Tämä toimii myös kutsuna siihen, että Mbarissa sekin läppärinsä ääressä ahertava asiakas, havahtuisi hetkeksi lepäämään. Tulevaisuudessa voisi olla hienoa, jos klubilla olisi juontaja, joka herättelisi yleisöä ajankohdaisilla, hitailla teemoilla.

Mbar on tilana suorakaiteen muotoinen, ja se jakautuu baaritiskin osalta keskeltä. Toisessa päädyssä on pieni lava ja dj-pöytä, toisessa päässä on pöytäryhmittymiä. Tila on kapea suhteessa siihen, että lavan edustalle ei juurikaan jää seisovalle katsojalle tilaa. Muutenkin seisova katsoja olisi istuvien kävijöiden edessä, jos he haluaisivat seurata lavan ohjelmaa. Talvella sisätila on yökerhon mittapuuna pieni, ja seinustat on hyödynnetty pöydillä ja tuoleilla. Terapian näkökulmasta tämä on oivallinen tapa edesauttaa kohtaamisia ja seurustelua. Irtopenkit voi hyvin myös asetella lavan vierustalle niin, että siihen muodostuu vapaamuotoinen katsomo. Tällä tavalla saadaan myös eroteltua kävijöitä, jotka haluavat keskittyä ohjelmaan sekä kävijöitä, jotka haluavat sekä että seurustella ja kuunnella musiikkia. Jälkimmäinen kävijäryhmä voi sijoittua pöytäryhppiin, lähemmäs baaritiskiä ja etäämmälle lavaa. Kesäisin Mbar avaa 300 -paikkaisen terassinsa, jolloin puitteet muuttuvat täysin. Ulkolava on suurempi ja sen edessä on tilaa niin tanssijoille kuin katsojillekin.

Mbar on tilana tunnelmallinen, koska sisustukseen sekä valaistukseen on nähty vaivaa. Seinillä on usein vaihtuva taidenäyttely, ja pöydillä on kynttilöitä sekä kukkia. Terapia-klubin kohdalla haluaisin vielä kehittää elämystä kokonaisvaltaisemmaksi. Mbar tarjoaa hyvät puitteet ”tunnelmanmodaukseen”, mutta Terapian kohdalla se ei vielä ole päässyt täyteen hyötyyn. Aluksi olisin halunnut tuoda klubille aromaterapeuttisia tuoksuja, mutta tuoksuissa on se vaara, että joku kävijöistä voi saada allergisen reaktion tai päänsärkyä. Ravintolan puolelta ajatusta ei kannatettu, vaikka olisin rajannut tuoksut omiin ”tuoksupurkkeihin”. Ymmärrettävää on, että ravintolan tulee huolehtia yhtenäisestä linjastaan, yksittäisistä klubeista huolimatta.

Toinen mahdollisuus kokonaisvaltaisempaan elämykseen olisi visuaalien ja vj-taiteen hyödyntäminen. Mbarilla on laadukas tekniikka visuaalisuuden hyödyntämiseen musiikin rinnalla, mutta myös korkea taiteellinen vaatimustaso videomateriaalin suhteen. On erittäin tärkeää, että artistin ja vj:n taiteellinen näkemys on yhteneväinen. Tämä on tuottajalle haasteellista, koska usein kuukausittaisen klubin järjestämisessä ei ole aikaa tutustua sekä artistin että vj:n esitykseen etukäteen saati kutsumaan taiteilijoita saman pöydän ääreen keskustelemaan linjastaan. Kuitenkin aion ottaa tämän haasteen vastaan seuraavissa Terapia -istunnoissa, kunhan löydän oikeat tahot yhteistyöhön.

Eräs ajatukseni Terapia-sanoman esiintuomiseen olisi piilottaa aforismeja, mietelauseita ja runoja hitaan elämän tiimoilta ympäri ravintolaa pieniin rasioihin. Tässä kohtaa toteutuksessa tulisi olla tarkkana, sillä aforismien ja runojen takana ei saa olla liian voimakasta poliittista tai uskonnollista sanomaa. Mbar on tarkka imagostaan, eikä halua viestiä kävijöilleen heille vieraalla tavalla. Tämän projektin toteuttamiseen täytyisikin käyttää aikaa ja huolellisuutta, jotta tekstit olisivat linjassa Mbarin imagon ja arvojen kanssa. Kotimainen nykyrunous koettiin Mbarin puolelta yhtenä toivottavana tyyllilajina.

Terapia-klubi järjestetään joka kuun ensimmäisenä torstaina. Koska kyseessä on arkipäivä, on luonnollista että ohjelman aloitusaika tulee ottaa vahvasti huomioon. Itse koen, että ohjelman olisi hyvä alkaa jo yhdeksältä, jotta esityksen voi katsoa rauhassa ja seurusteluun ja ruokailuunkin jäisi vielä aikaa. Ravintolan näkökulmasta luulen, että heille olisi toivottavaa, että ohjelmaa olisi myöhempänä ajankohtana, jotta ravintola pysyisi vetovoimaisena yöaikaankin. Toivon, että kun Terapia-klubi vähitellen saa jalansijaa Helsingin klubitarjonnan saralla, voidaan aloitusaikoja hieman siirtää myöhemmäksikin, mutta alkuun on mentävä kävijöiden ja kävijämäärän ehdoilla. Oman kokemukseni mukaan neljästä Terapia-klubista, kävijöitä on ollut eniten kahdeksan ja kym-

menen välillä, ja kellon osoittaessa puoltayötä kävijämäärä laskee. Jopa sellaiset kävijät, jotka ovat varta vasten tulleet katsomaan ohjelmaa, lähtevät kotiin ennen puoltayötä, jotta jaksaisivat herätä seuraavana aamuna töihin.

Kohtuullistamisen kannalta Terapia-klubi on helppo vaihtoehto hitauteen pyrkijälle. Terapiaan on ilmainen sisäänpääsy eikä narikkamaksua peritä. Terapiassa on vain yksi live-esitys ja dj tai useampia dj:tä, joten runsaudenpulasta ei ole vaaraa. Mbar sijaitsee aivan ydinkeskustassa, joten kulkuyhteydet ovat kunnossa eikä omalle autolle ole tarvetta. Tuottajana Terapian kohdalla voisikin miettiä koko tuotannon arvoketjua. Esimerkiksi: onko julisteen painaminen ympäristöystävällinen teko ja tulisiko se korvata digimainonnalla ja radiomainonnalla?

Hidastajat eivät ole homogeeninen ryhmä, jota voitaisiin jaotella karkeasti esimerkiksi iän, asuinpaikan tai koulutuksen mukaan. Hidastaminen on elämäntapa, jonka eri osaluokkia hitaampaan elämäntapaan pyrkivä enemmän tai vähemmän noudattaa. Opinnäytteeni tarkoituksena on kiteyttää niitä elämäntapoja ja arvoja, joita tämä kohderyhmä arvostaa, ja joita tuottaja voi käyttää oman tapahtumansa muokkaamiseen lähemmäs tämän kohderyhmän toiveita. Näitä toiveita ovat hitaus, kohtuullistaminen sekä ympäristön ja yhteisön huomioiminen.

Koska Slow on maailmanlaajuinen megatrendi, tulisi nämä toiveet ottaa huomioon todellisena markkina-arvona, elämystä ja palvelua kehittävinä teemoina. Tärkeää on käytännönläheisyys ja ruohonjuuritason toiminta, mutta myös avoimuus, jolla pyritään vastaamaan kohderyhmän toiveisiin jo tuotannon arvoketjun alkupäässä.

Tuottajan tulisi jalkautua vuorovaikutussuhteeseen kävijöiden kanssa ja kehittää tapahtumaansa suoralla dialogilla esimerkiksi sosiaalista mediaa hyväksi käyttäen. Nykyaikainen markkinointi ja viestintä ei ole enää yksisuuntaista, mahdollisimman laajaa ja tehokasta viestinlähettämistä vaan joustavaa vuoropuhelua. Tämä tulee nähdä mahdollisuutena uusiin oivalluksiin sekä yleisön osallistamiseen tapahtuman kehittämisessä. Kun tiukat organisaatiomallit purkautuvat we-think, opensource ja yhteisöverkostojen tieltä, tulee yhteisön arvot ja eettiset lähestymistavat arvottaa uudelleen yhteistyön perustaksi. Kehitettävää olisikin vielä, miten tapahtumat ottaisivat aktiivisemmin osaa yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun. Myös siinä, miten tapahtuma voisi hyödyntää prosessejaan ja puitteitaan arvokeskustelun herättäjinä, olisi mahdollisuus kehitystyöhön. Kulttuurituottaja Mika Hartikainen otti esiin mahdollisuuden käyttää hyödyksi ta-

pahtuman kontaktipisteitä eri sanomien välittämiseen. Esimerkiksi erilaisten ympäristöjärjestöjen iskulauseita voisi liimata bajamajojen seiniin.

Sukeltaminen hitauden maailmaan kirjoitusten, blogien ja tapahtumien kautta on saanut minut oivaltamaan, kuinka tärkeää on tuottajan pystyä analysoimaan omaa tapahtumaansa arvojen viitekehyksestä. TuOKio-klubiin tutustuminen ja Terapia-klubin avulla opitun soveltaminen ovat antaneet minulle suuren joukon tapoja kehittää omaa työkentelyäni kävijälähtöisemmäksi. Tuottajien kanssa käymieni keskustelujen avulla olen saanut paljon arvokasta lisätietoa tuottajatyön haasteista sekä tapahtuman mahdollisuuksista parantaa kävijöiden elämänlaatua kokonaisvaltaisesti.

*Elämässä on kyse enemmästä kuin vain mahdollisimman suuren nopeuden tavoittelusta.
(Gandhi)*

Haastattelut

Halttunen, Sanna-Maria, Kulttuurituottaja MuM. Haastattelu 8.2.2013

Hartikainen, Mika. Kulttuurituottaja AMK. Haastattelu 10.2.2013.

Katajavuori, Sanna. Espoon musiikkifestivaalien (KuoroEspoo & PianoEspoo) toiminnanjohtaja. Haastattelu 11.2.2013.

Kulo, Päivi, Kuoro- ja konserttisihtööri, Kansallisooppera. Haastattelu 12.2.2013.

Lähteet

Aikapankki 2013. www.aikapankit.fi/?page_id=49. Tarkistettu 19.2.2013

Csikszentmihalyi, Mihaly 2005. Flow - Elämän virta. Rasalas.

Dodon kaupunkiviljelijöille ympäristöpalkinto. kaupunkiviljely.fi/dodon-kaupunkiviljelijöille-helsingin-ymparistopalkinto/. Tarkistettu 18.2.2013

Downshifting Wikipedia 2013. fi.wikipedia.org/wiki/Downshifting. Tarkistettu 20.2.2013

Ekokompassi. www.ekokompassi.fi/. Tarkistettu 17.2.2013

Heinonen, Sirkka 2004. Elämysyhteiskunnan Homo Mobilis. virtu-al.vtt.fi/virtual/proj6/tulevaisuusseminaari/sirkka_heinonen.pdf. Tarkistettu 21.1.2013

Heinonen, Sirkka 2009. Slow Life elämäntapana. www.futurasociety.fi/seminaarit/kesasem2009/Heinonen_alustus_Evo2009.pdf. Tarkistettu 21.1.2013

Hidasta elämää 2013. hidastaelamaa.fi/. Tarkistettu 13.2.2013

Hidas vanhemmuus 2013. www.facebook.com/hidasvanhemmuus. Tarkistettu 18.2.2013

Hodgkinson, Tom 2006. Vapauden ylistys. Basam Books.

Honoré, Carl 2005. Slow - Elä hitaammin! Bazar Kustannus Oy.

Honoré, Carl 2013. www.carlhonore.com/about/. Tarkistettu 20.2.2013

Kananen, Jorma 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännönopas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Liiketoiminta ja palvelut –yksikkö.

Karisto, Antti 2009. Yksi piano vai kymmenen lehmää? Kirjoituksia arjen ilmiöistä. Gaudeamus

Kippo-Edlund, Päivi 2012. Artikkelissa: Nyssönen, Marika Tapahtumien ympäristöasiat, www.hel2.fi/ymk/julkaisut/2012/julkaisu_11_12_net.pdf. Tarkistettu 13.2.2013

Kirsi, Maarit 2011. Mikä ihmeen Slow? Hitaampaa elämäntapaa kannattavien ideologi-
an hallitsevat kehukset. Tampereen yliopisto Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö
Sosiaalipsykologian pro gradu –tutkielma. Verkkojulkaisu: tutkiel-
mat.uta.fi/pdf/gradu05005.pdf

Koivisto, Mikko. 2007. Mitä on palvelumuotoilu? Muotoilun hyödyntäminen palvelujen
suunnittelussa. Taiteen maisterin lopputyö. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu

Koistinen, Mari. Helsingin Sanomat 6.5.2009.
www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Vaatimaton+pakosta+vai+valinnasta/aaHS20090506SI1A
U012yq?src=haku&ref=arkisto%2F. Tarkistettu. 10.2.2013

Kopomaa, Timo 2009. Leppoistamisen tekniikat. Helsinki: Like Kustannus

Koskinen, Jari 2009. Muuntuvat viestinnälliset identiteetit - Innovaatiojournalismia ja
näkyviä designin tulevaisuuteen. Slow life 2.0. muuntu-
vailme.wordpress.com/2009/03/17/slow- life-20/. Tarkistettu 18.1.2013

Maffesoli, Michel 1996. The time of the tribes. The Decline of Individualism in Mass
Society. London: Sage Publications,

Mbar 2013. mbar.fi/. Tarkistettu 18.2.2013

Melluci, Alberto 1996. Challenging Codes. Collective Action in the Information Age.
Cambridge: Cambridge University Press

Mielenterveyden keskusliitto 2012.
www.mtkl.fi/tietopankki/arjessa_selviytyminen/yksinaisyys/. Tarkistettu 18.2.2013

Naish, John 2008. Enough. London: Hodder & Stoughton

Nisula, Saija 2010. Palvelumuotoilu Aleksanterin teatterissa. Helsinki: Metropolia
YAMK

Ojasalo, Katri, Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät –
Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYPro

OK-opintokeskus 2013: ok-opintokeskus.fi/kulttuuri. Tarkistettu 18.2.2013

KvaliMotv Etnografia 2013. Saaranen-Kauppinen, Anita, Puusniekka, Anna 2006.
Menetelmäopetuksen tietovaranto, KvaliMOTV [verkkojulkaisu]. Tampere:
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_3.html.
Tarkistettu 11.2.2013

Schulze, Gerhard 1992. Die Erlebnisgesellschaft. Frankfurt am Main: Campus Verlag.

Snellman, Ritva Liisa. Helsingin Sanomat 23.8.2009.
www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Luova+luokka+liikkeellä/aaHS20090823SI1VS01vj0?src=
haku&ref=arkisto%2F. Tarkistettu 10.2.2013.

Taloussanomat 23.3.2012. www.taloussanomat.fi/i ihmiset/2012/03/23/yksin-asuminen-
lisaa-riskia-sairastua-masennukseen/20122581. Tarkistettu 13.2.2013.

Tavarataivas dokumenttielokuva 2013. docpoint.info/content/tavarataivas-0. Tarkistettu 20.2.2013

Tomlinson, John 2007. The Culture of Speed -The Coming of Immediacy. Los Angeles: Sage Publications

TuOKio-Klubi. www.tuokio-klubi.fi/Tuokio-klubi. Tarkistettu 21.2.2013

Ruckenstein, Minna, Suikkanen, Johannes, Tamminen, Sakari 2011. Unohda innovointi – Keskity arvонуontiin. www.sitra.fi/julkaisut/sitra291.pdf

Haastattelurunko TuOKio-kiertueella:

1. Tiesitkö että tuOKio-klubin teema on slow life, eli hidastaminen? Onko omassa elämässäsi ollut hidastamispyrkimyksiä tai halua kohtuullistaa työntekoa ja kulutusta?

Millaisia?

2. Oletko kokenut hidastamiselämystä tapahtumassa? Mitkä asiat vaikuttivat sen syntyyn?

3. Mitä mieltä olet tapahtumasta - kehitysehdotuksia?

4. Herättikö tapahtuma uusia ajatuksia hidastamisesta?

Haastattelutaulukko:

PAIKKA	E-mail	Puh	Kysymykset läh	Vastaus
GLORIA				
Haastattelu 1				OK
Haastattelu 2				OK
Haastattelu 3				OK
Haastattelu 4				OK
SEINÄJOKI				
Haastattelu 5			OK	OK
Haastattelu 6			OK	OK
Haastattelu 7			OK	OK
Haastattelu 8				Puhelinhaastattelu
HÄMEENLINNA				
Haastattelu 9			OK	yritytty
Haastattelu 10			Puhelin/maili	OK
Haastattelu 11			OK	Puhelinhaastattelu
Haastattelu 12			OK	OK
AKAA				
Haastattelu 13			OK	OK
Haastattelu 14			OK	Puhelinhaastattelu
Haastattelu 15			OK	OK
Haastattelu 16			OK	OK
JOENSUU				
Haastattelu 17			OK	
Haastattelu 18			OK	
Haastattelu 19			Puhelinhaastat	ei vastaa
Haastattelu 20			OK	
KUOPIO				
Haastattelu 21			OK	Puhelinhaastattelu
Haastattelu 22			OK	Puhelinhaastattelu
Haastattelu 23			OK	OK
Haastattelu 24			OK	OK